Highgate Consultancy

ԱՐՑԱԽՑԻՆԵՐԻ ՀԱՅԱՑՔՆԵՐԸ 2

Սոցիոլոգիական հետազոտություն

Փետրվար 2023 թ.

Տեխնիկական մանրամասնություններ

- Տվյալները ստացված են Արցախի ամբողջ բնակեցված տարածքում տնային տնտեսություններում անցկացված հարցազրույցների արդյունքում:
- Հարցումը անցկացվել է երկու փուլով՝ 2022 թ. դեկտեմբերի 10-ից 25-ը և 2023 թ. հունվարի 21-ից փետրվարի 2-ը:
- Ընդհանուր առմամբ անցկացվել է 871 անհատական հարցազրույց տնային տնտեսություններում:
- Ներկայացված տվյալները կշռված են ըստ հարցվողների սեռի և տարիքի մասին վերջին հայտնի տվյալների, ինչպես նաև ըստ քաղաքային և գյուղական բնակչության բաշխման և չորս շրջանների (Ստեփանակերտ, Ասկերան, Մարտունի, Մարտակերտ) բնակչության թվի:

Highgate
Consultancy

ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

Արցախցիներն ընդհանուր առմամբ հետաքրքրված են քաղաքականությամբ:

B2. Որքանո՞վ եք Դուք անձամբ հետաքրքրված քաղաքական իրադարձություններով, որոնք տեղի են ունենում Արցախում.

Հետաքրքրված եմ 79.5%
Հետաքրքրված չեմ 20.3%

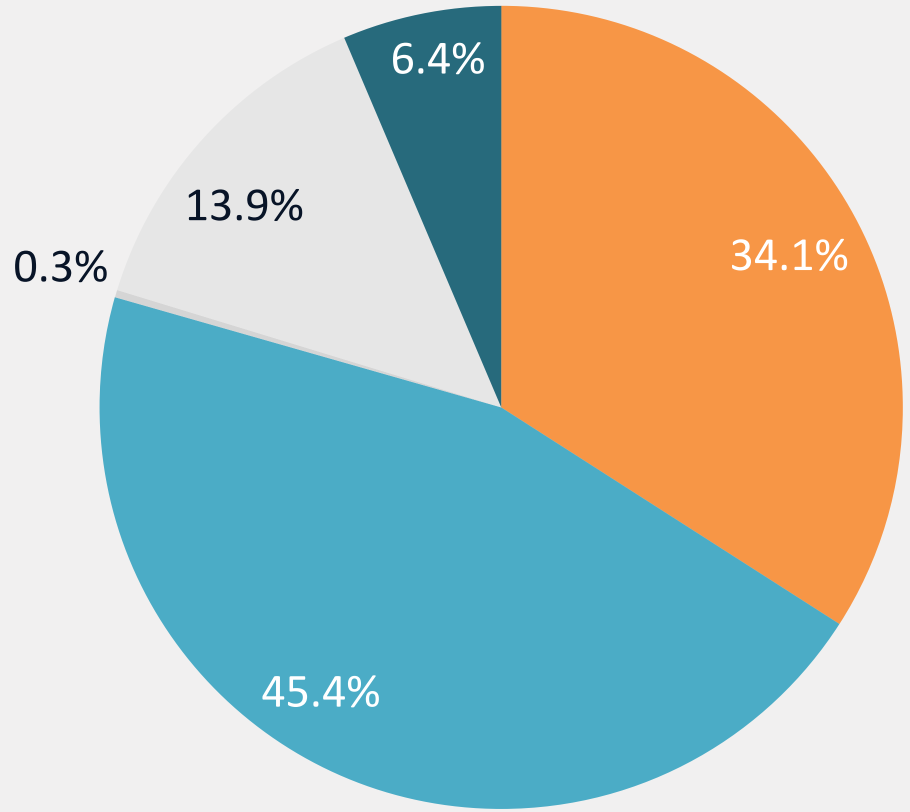

- Շատ հետաքրքված եմ
- Ավելի շուտ հետաքրքված եմ
- Դժվարանում եմ պատասխանել /Հրաժարվում եմ պատասխանել
- Ավելի շուտ հետաքրքված չեմ
- Ընդհանրապես հետաքրքված չեմ

Բոլոր հարցվողները (855)

Արցախցիները դրսևորում են քաղաքական ակտիվություն և ակտիվորեն մասնակցում են ընտրություններին, չնայած որ բոլորը չէ, որ հավատում են, որ իրենց ձայնը ազդում է ընտրությունների արդյունքների վրա:

B3. Եթե կարող եք հիշել, ի՞նչ հաճախականությամբ եք ընտրությունների մասնակցել /քվեարկել այն ժամանակից ի վեր, երբ ընտրելու իրավունք ստացաք:

- Միշտ
- Մեծամասամբ
- Հազվադեպ
- Երբեք
- Դեռ չեմ ունեցել ընտրելու իրավունք
- Դժվարանում եմ պատասխանել/Հրաժարվում եմ պատասխանել

Միշտ ու մեծամասամբ 83.3%
Հազվադեպ ու Երբեք 11.3%

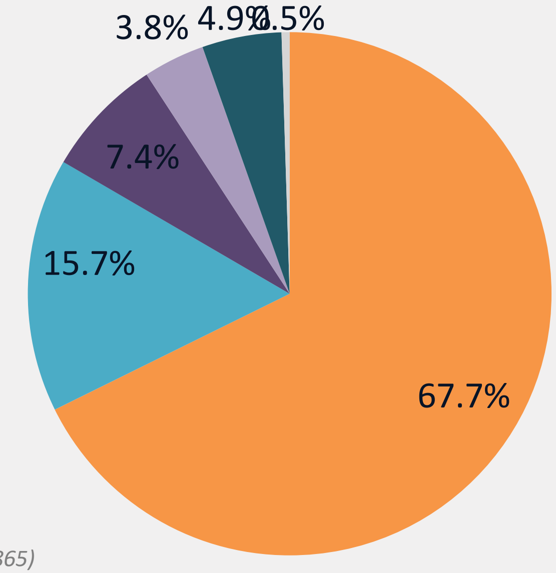

Բոլոր հարցվողները (865)

B4. Ըստ Ձեզ, ներկայումս Արցախում որքանո՞վ է նշանակալի Ձեր քվեն քաղաքական ընտրությունների արդյունքների համար:

- Որոշ չափով նշանակալի է
- Որոշ չափով նշանակալի է
- Դժվարանում եմ պատասխանել/Հրաժարվում եմ պատասխանել
- Քիչ նշանակալի է
- Ընդհանրապես նշանակալի չէ

Նշանակալի է 69.6%
Նշանակալի չէ 27.8%

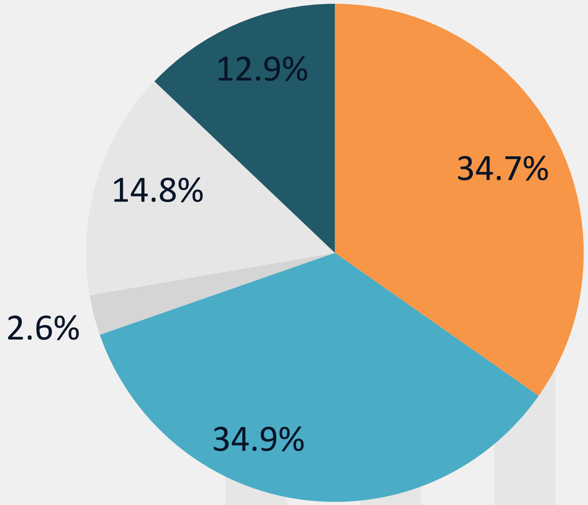

Բոլոր հարցվողները (865)

Դրա հետ մեկտեղ, քչերն են տեսնում Արցախը որպես ժողովրդավարական:

B7. Ըստ Ձեզ, որքանո՞վ է Արցախն այսօր ժողովրդավարական:

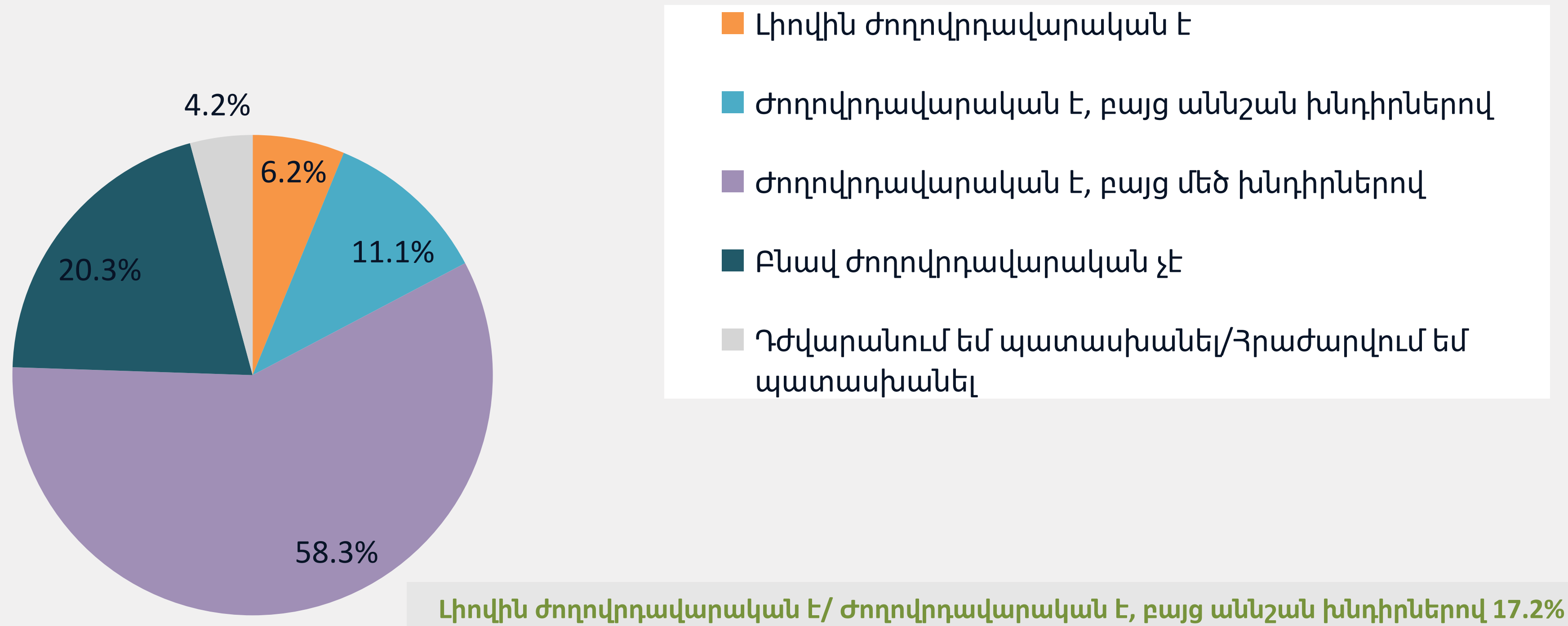

Լիովին ժողովրդավարական է/ ժողովրդավարական է, բայց աննշան խնդիրներով 17.2%
Բնավ ժողովրդավարական չէ/ ժողովրդավարական է, բայց մեծ խնդիրներով 78.6%

Բոլոր հարցվողները (866)

Արցախցիները տեսնում են պետությունը որպես պատասխանատու ծնող, ով հոգում է երեխաների մասին: Այնուամենայնիվ, մեծամասնությունը կարծում է, որ պետք է մասնակցել իշխանության դեմ բողոքի ակցիաներին:

B5. Այժմ ես կկարդամ իրար հակասող երկու պնդումներ: Կխնդրեմ, որ Դուք ինձ ասեք՝ այս պնդումներից ո՞րն է ավելի շատ համապատասխանում Ձեր կարծիքին:

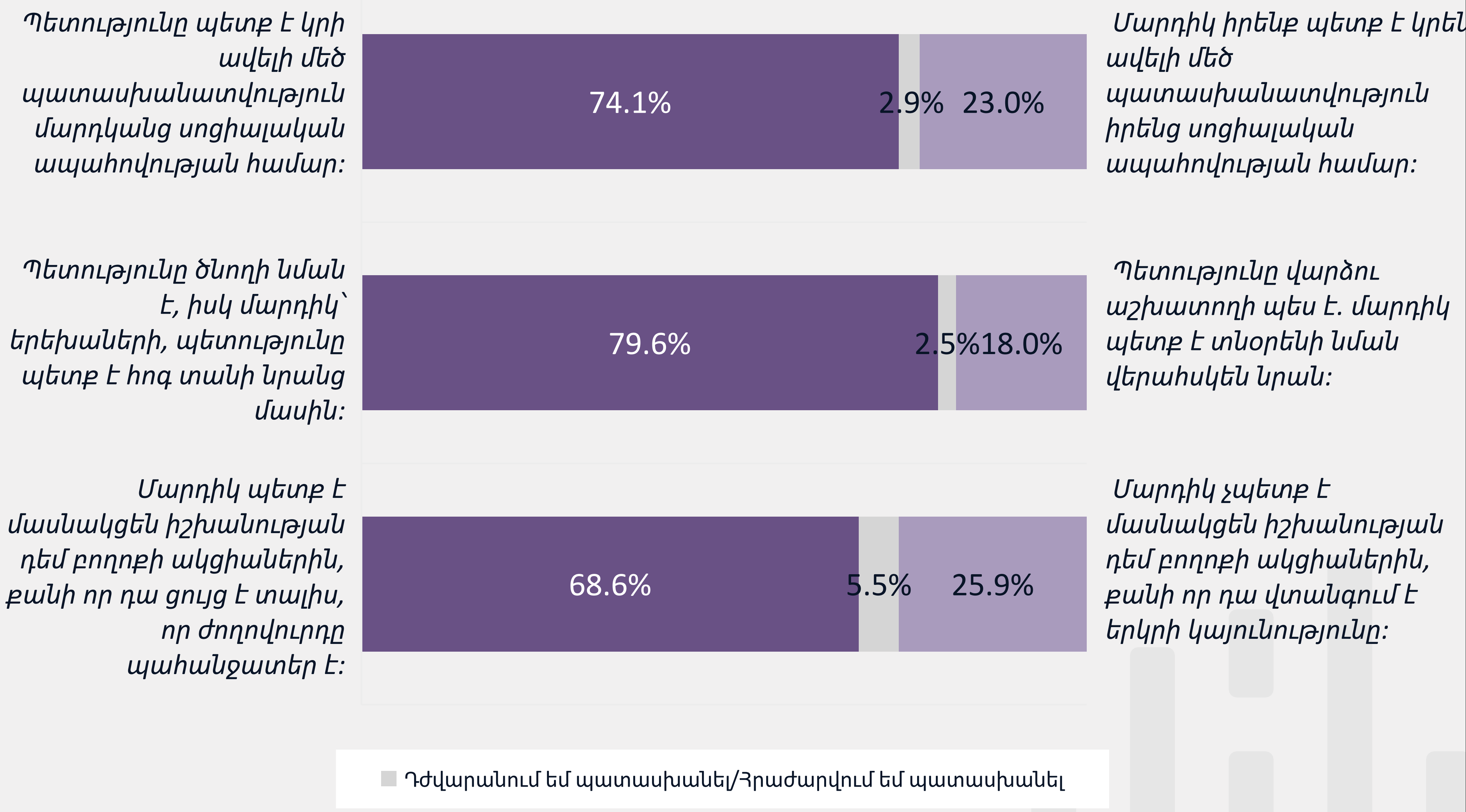

Բոլոր հարցվողները (866, 845, 859)

Ճնշող մեծամասնությունը համարում է, որ կառավարությունը միշտ պետք է հաշվի առնի ժողովրդի կարծիքը, բայց զգալի փոքրամասնությունը համաձայն չէ:

B8. Այս պնդումներից ո՞րն է ավելի շատ համապատասխանում Ձեր կարծիքին:

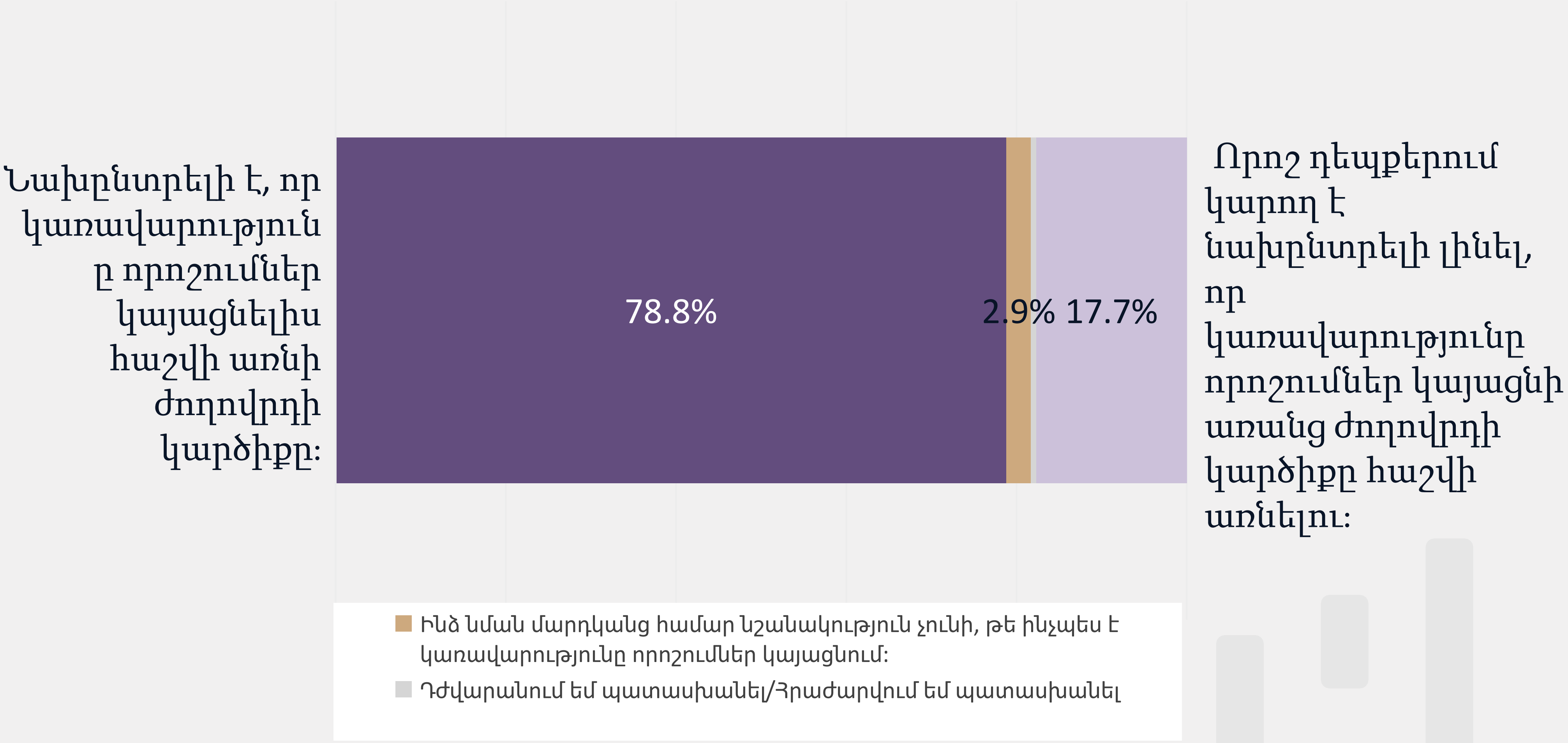

Բոլոր հարցվողները (866)

Մեծամասնությունը չի տեսնում արտահերթ ընտրությունների կարիքը:

B9. Արցախի ԱԺ հերթական ընտրությունները պետք է տեղի ունենան 2025 թվականին: Դուք տեսնո՞ւմ եք առաջիկա վեց ամսվա ընթացքում արտահերթ խորհրդարանական ընտրությունների անհրաժեշտություն, թե ոչ:

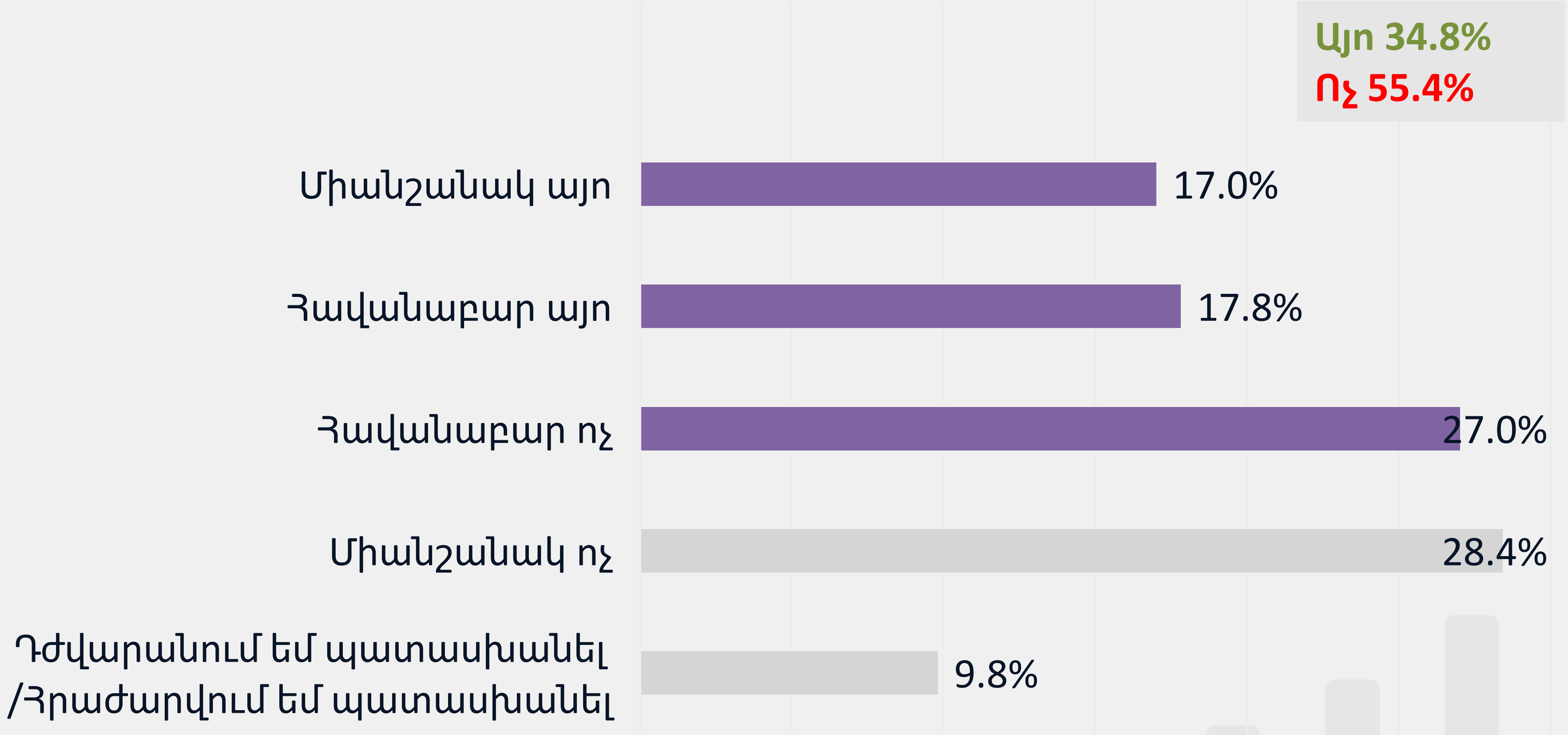

Բոլոր հարցվողները (865)

Զգալի փոքրամասնությունը չի համարում, որ կարող է ազդել քաղաքական կյանքի վրա:

B10. Որքանո՞վ եք համաձայն հետևյալ պնդումների հետ:

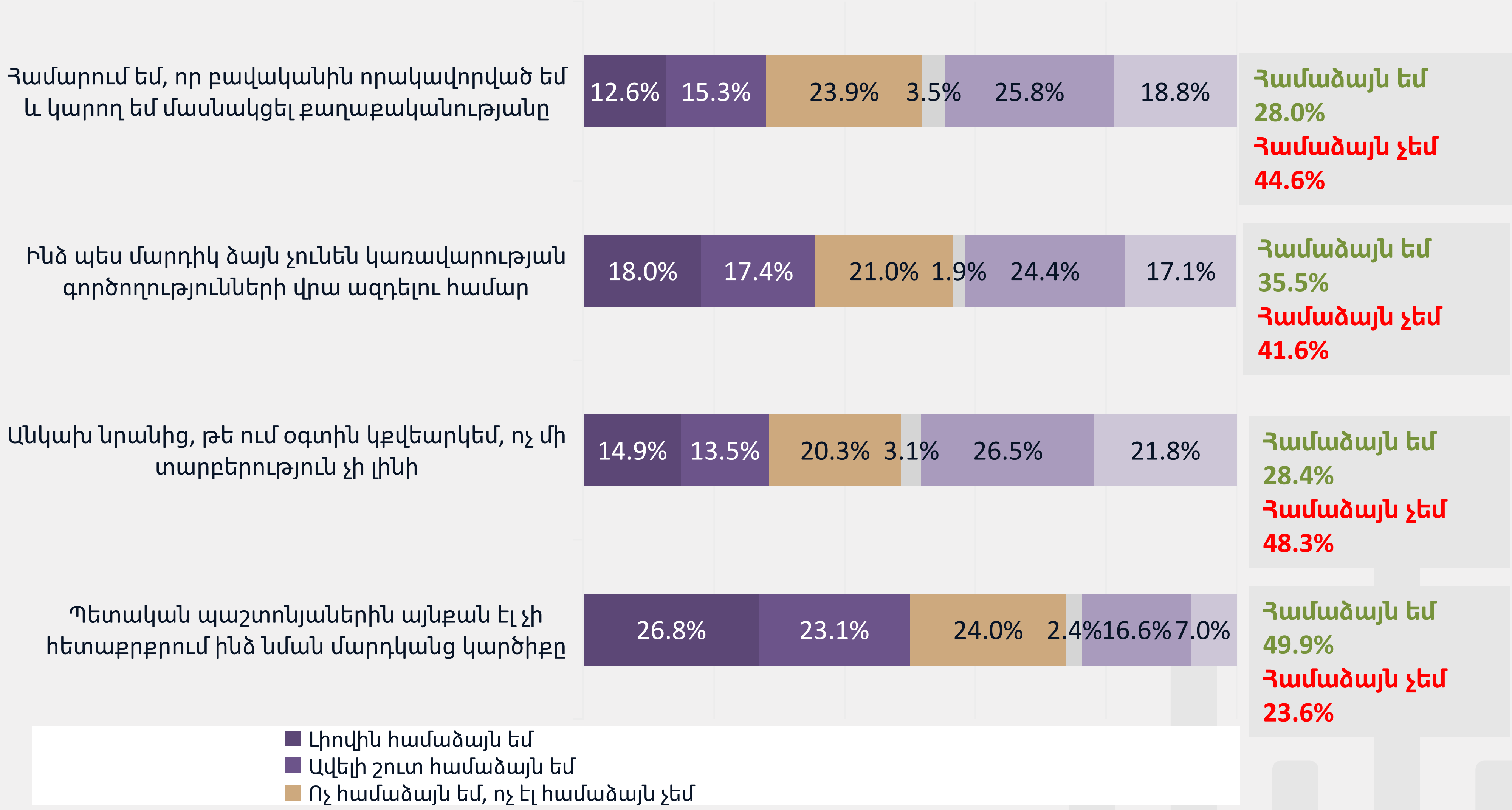

Բոլոր հարցվողները (862, 862, 858, 858, 859, 861, 853)

- Արցախցիները քաղաքականորեն ակտիվ են, մասնակցում են ընտրություններին, ինչը ապացուցվում է մասնակցության բարձր ցուցանիշներով;
- Դրա հետ մեկտեղ, բոլորը չէ, որ վստահ են, որ իրենց ձայնից ինչ-որ բան կախված է;
- Պետությունը պետք է հոգ տանի իր քաղաքացիների մասին՝ օրինակ, պատասխանատվություն կրի սոցիալական ապահովման համար;
- Պետությունն ավելի շուտ ծնող է, քան վարձու աշխատող, ով հաշվետու է գործատուին:

Highgate
Consultancy

Կանանց ներգրավվածություն

Ճնշող մեծամասնությունը դրական է վերաբերվում կին ձեռներեցներին և ղեկավարներին, բայց ոչ նրան, որ կինը զբաղեցնի բարձրագույն քաղաքական պաշտոնը:

C1. Ինչպե՞ս կվերաբերվեք հետևյալ հանգամանքներին.

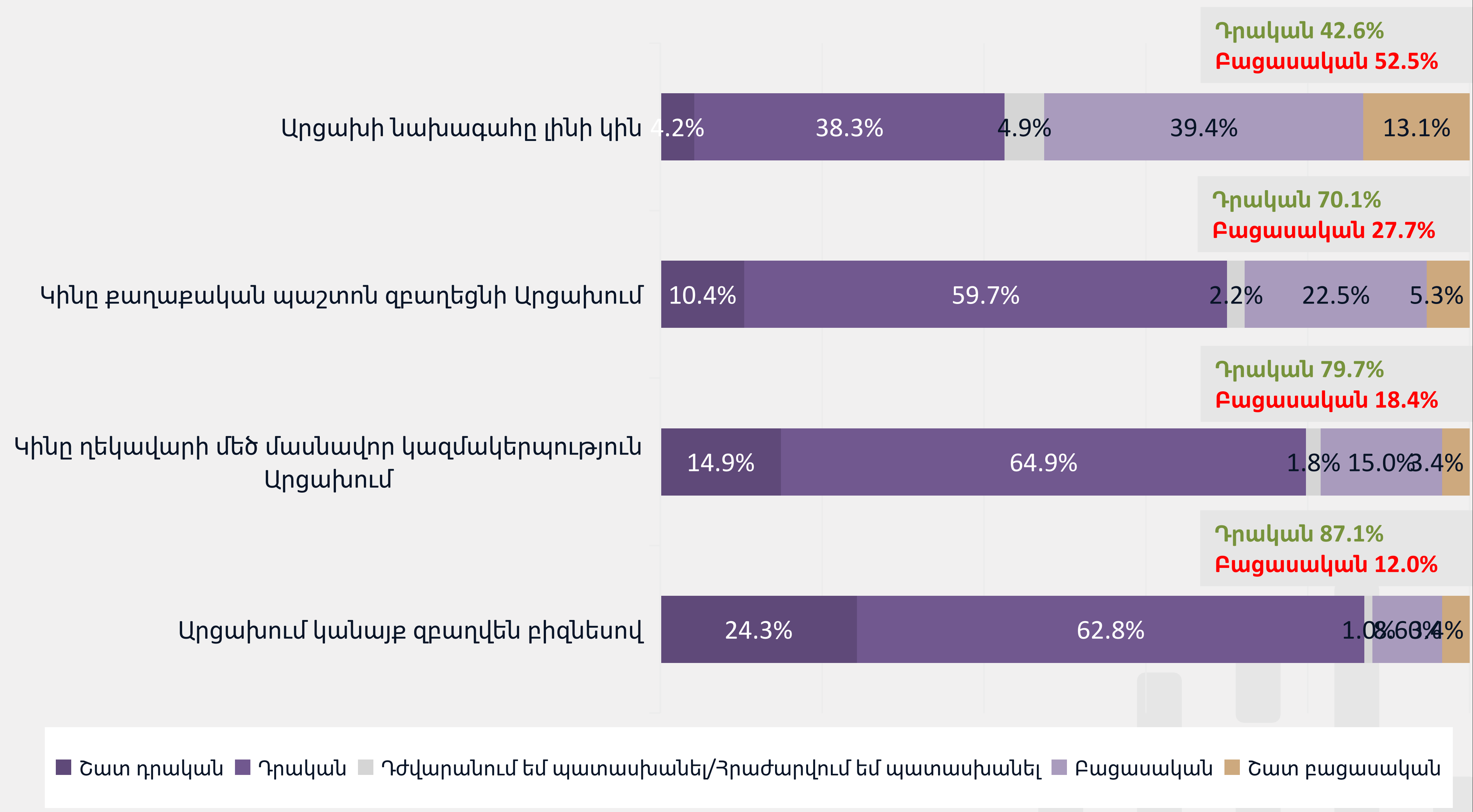

Բոլոր հարցվողները (861, 862, 864, 863)

Բնակչության մոտ մեկ քառորդը ունի կնոջ դերի մասին ավանդական հայացքներ:

C2. Որքանո՞վ եք համաձայն հետևյալ պնդումներին.

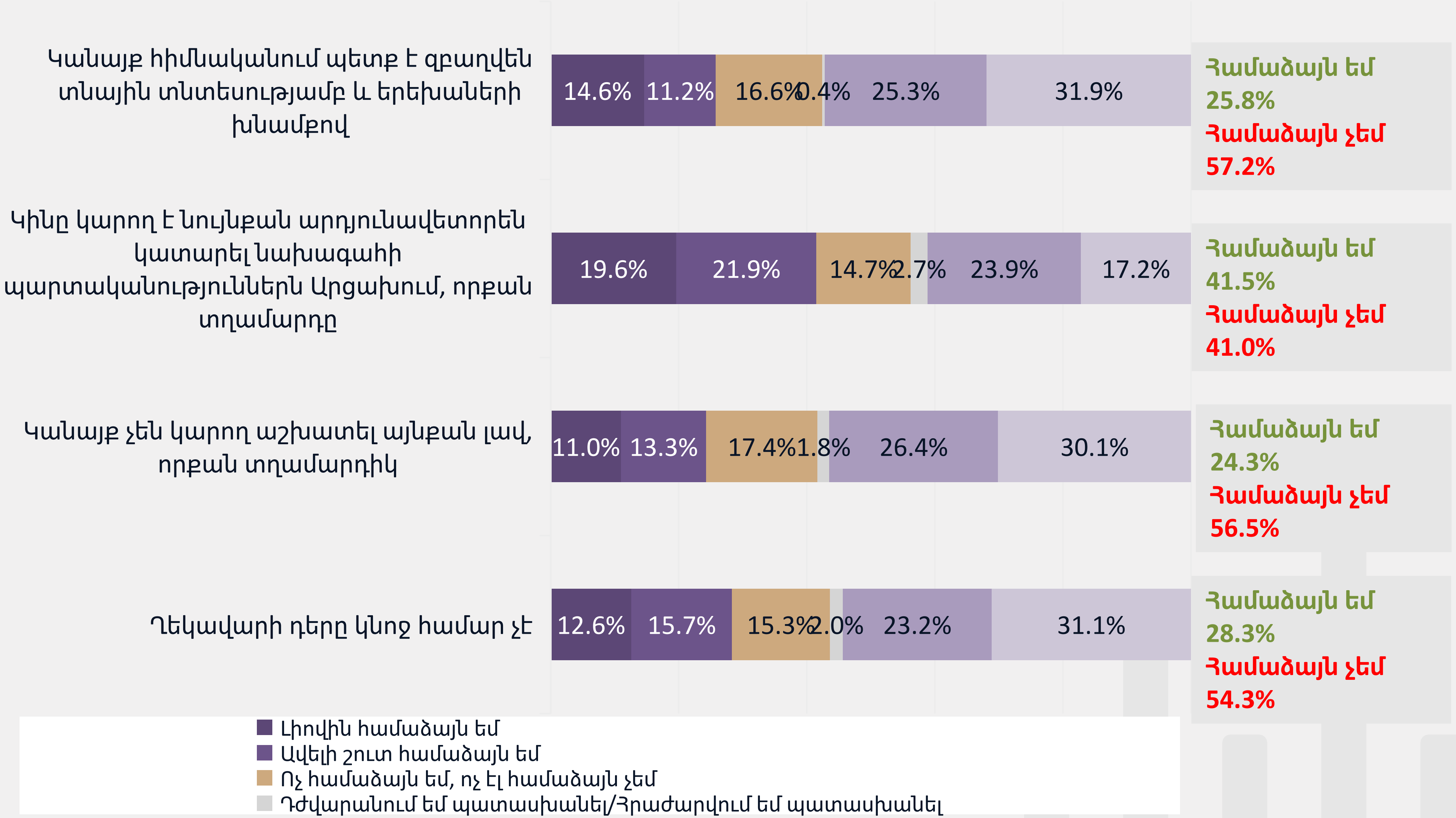

Բոլոր հարցվողները (869, 864, 865, 852)

Highgate
Consultancy

Սփյուռք

Վերաբերմունքը սփյուռքահայերի նկատմամբ շատ դրական է, հնարավոր ընտանեկան փոխհարաբերությունները ներառյալ:

D1. Կցանկանա՞ք, որ սփյուռքահայը լինի…

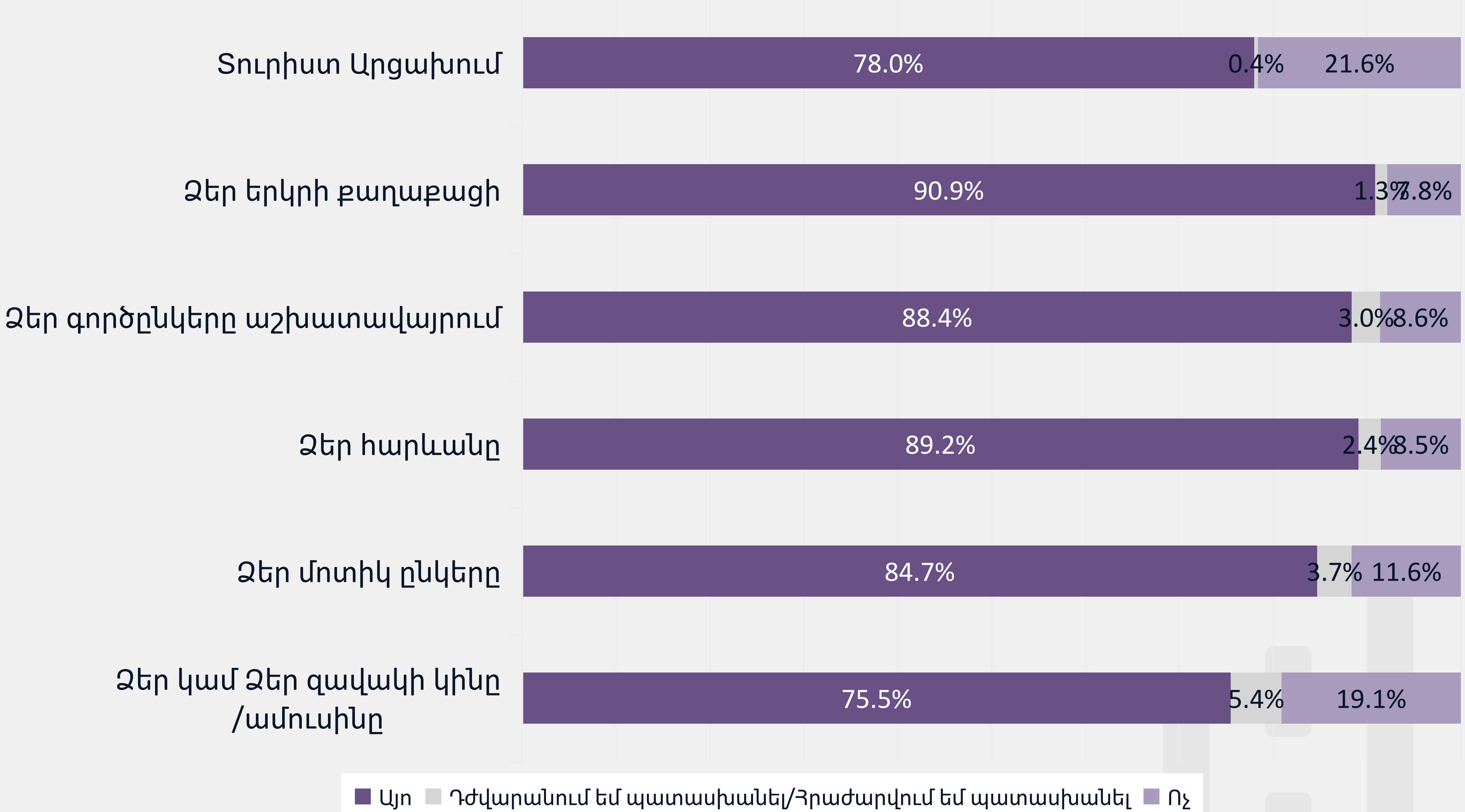

Բոլոր հարցվողները (844, 852, 833, 832, 833, 830)

Արցախցիների ճնշող մեծամասնությունը ողջունում է սփյուռքահայերին Արցախի կյանքում՝ բացառությամբ նախագահի պաշտոն զբաղեցնելը:

D2. Ինչպե՞ս կվերաբերվեք հետևյալ հանգամանքներին.

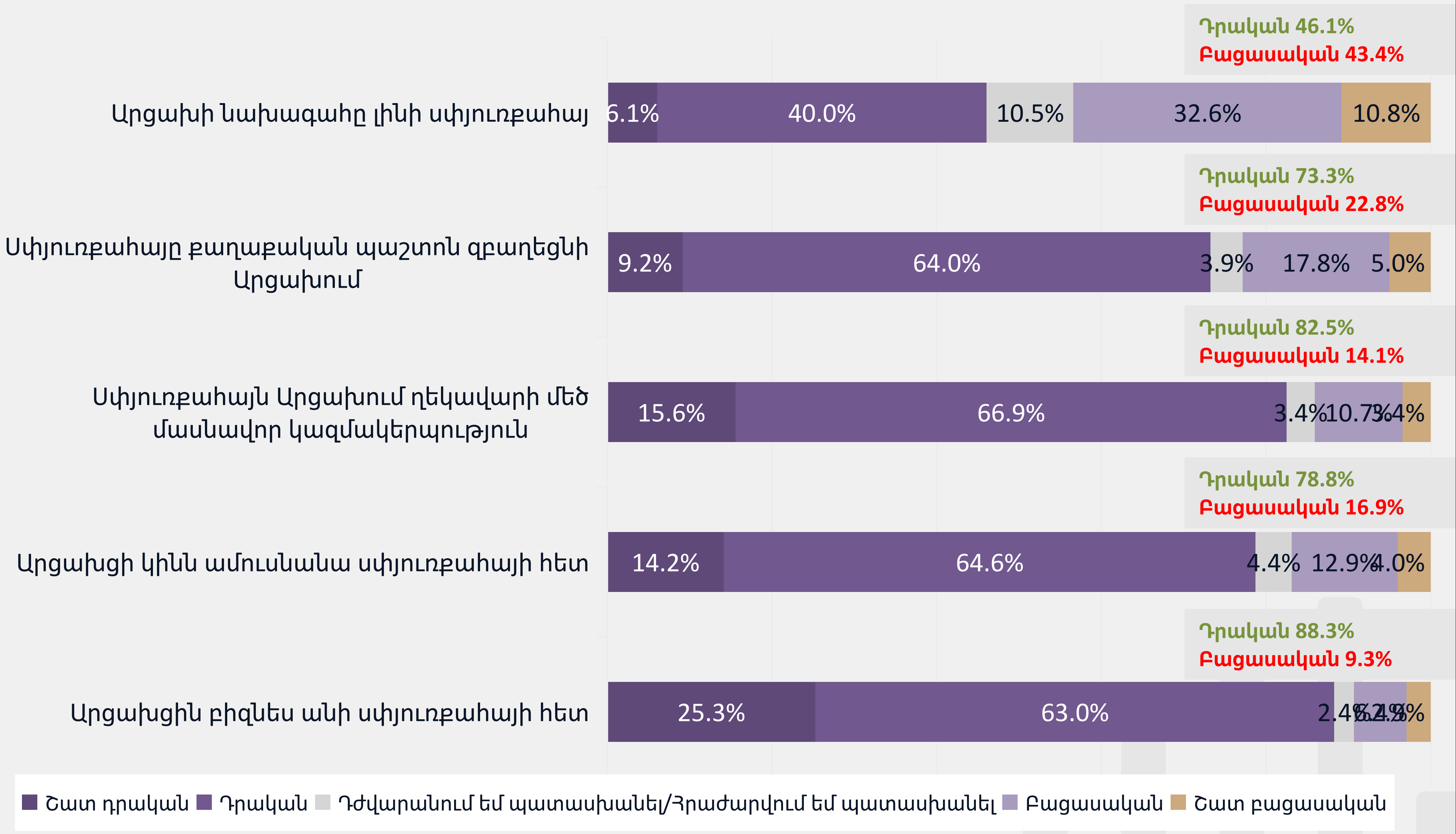

Բոլոր հարցվողները (860, 862, 860, 860, 859)

Սփյուռք

- Սփյուռքահայերի նկատմամբ վերաբերմունքը շատ դրական է;
- Մեծամասնությունը ուրախ կլինեին տեսնել նրանց ոչ միայն որպես ընկերներ, այլ նաև որպես փեսա / հարս;
- Արցախի քաղաքական և ձեռնարկատիրական կյանքի մեջ ներգրավվածությունը ողջունվում է;
- Բացառությունը նախագահի պաշտոնն է:

Highgate
Consultancy

Ինքնություն

Արցախցիների համար կարևոր է տեսնել իրենց որպես ընտանիքի անդամ և անկախ անհատ: Ընկալումը որպես Արցախի քաղաքացի երրորդ տեղում է, գրեթե մեկ երրորդը տեսնում է այդ դերը որպես ամենաքիչ կարևորը:

E1. Գնահատեք խնդրեմ, ինքներդ Ձեզ ընկալու՞մ եք առաջին հերթին որպես...

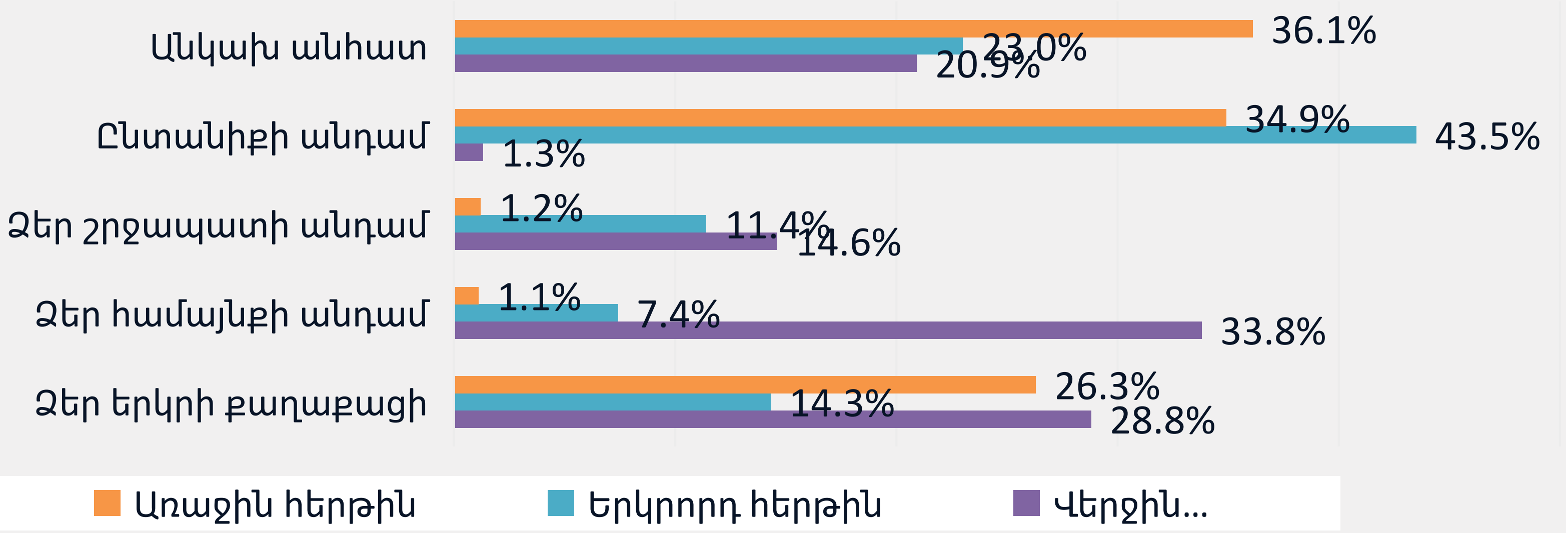

	Առաջին հերթին	Երկրորդ հերթին	Երրորդ հերթին	Չորրորդ հերթին	Հինգերորդ հերթին	
Անկախ անհատ	**36.1%**	23.0%	11.9%	8.5%	20.9%	1
Ընտանիքի անդամ	34.9%	**43.5%**	14.4%	4.5%	1.3%	2
Ձեր երկրի քաղաքացի	26.3%	14.3%	20.0%	10.0%	28.8%	3
Ձեր շրջապատի անդամ	1.2%	11.4%	**40.2%**	32.3%	14.6%	4
Ձեր համայնքի անդամ	1.1%	7.4%	13.2%	**44.0%**	**33.8%**	5

Բոլոր հարցվողները (830, 830, 824, 804, 804)

Հայ լինելը ամենակարևորն է: Արցախցի և քրիստոնյա լինելը հարցվողների համար գրեթե նույնքան կարևոր է:

E2. Ներքոնշյալ ցուցակից ընտրեք խնդրեմ ՄԻԱՅՆ 3 պատասխան, որոնք առավել բնորոշ են Ձեզ և դասակարգեք դրանք՝ սկսելով ամենաբնորոշ հատկանիշից:

Ես…	Ես առաջին հերթին	Ես երկրորդ հերթին	Ես երրորդ հերթին	
Հայ եմ	51.2%	15.4%	5.8%	1
Արցախցի եմ	24.3%	34.7%	5.7%	2
Քրիստոնյա եմ	7.1%	20.6%	30.0%	3
Իմ երկրի պաշտպանն եմ	4.1%	8.1%	16.8%	
Արցախցի եմ	7.8%	5.4%	12.3%	
Իմ ծնողների զավակն եմ	2.0%	6.7%	13.5%	
Տղամարդ/կին եմ	2.0%	1.6%	4.9%	
Իմ քաղաքի/գյուղի բնակիչ եմ	0.5%	3.6%	4.3%	
Եվրոպացի եմ	0.2%	2.6%	4.7%	
ՀՀ քաղաքացի եմ	0.5%	1.1%	1.8%	

Բոլոր հարցվողները (830, 840, 823)

- Ընտանիքը մեծ դեր է խաղում արցախցիների ինքնաընկալման մեջ՝ որդի / դուստր / ծնող / եղբայր / քույր լինելը նույնքան կարևոր է, որքան անկախ անհատ լինելը, հավանական է՝ նույնիսկ ավելի կարևոր;
- Հայ, արցախցի, քրիստոնյա՝ այսպես են արցախցիներն ընկալում իրենց;
- Սեփական երկրի քաղաքացի և պաշտպան լինելը նույնպես կարևոր է;
- Համեմատելով՝ տղամարդ / կին լինելը, քաղաքը / համայնքը ներկայացնելը այդքան կարևոր չէ:

Highgate
Consultancy

Կրթություն, աշխատանք և արդարություն

Մեծամասնությունը համաձայն չէ, որ իրենք ստանում են երկրի բարեկեցության արդար մասնաբաժինը:

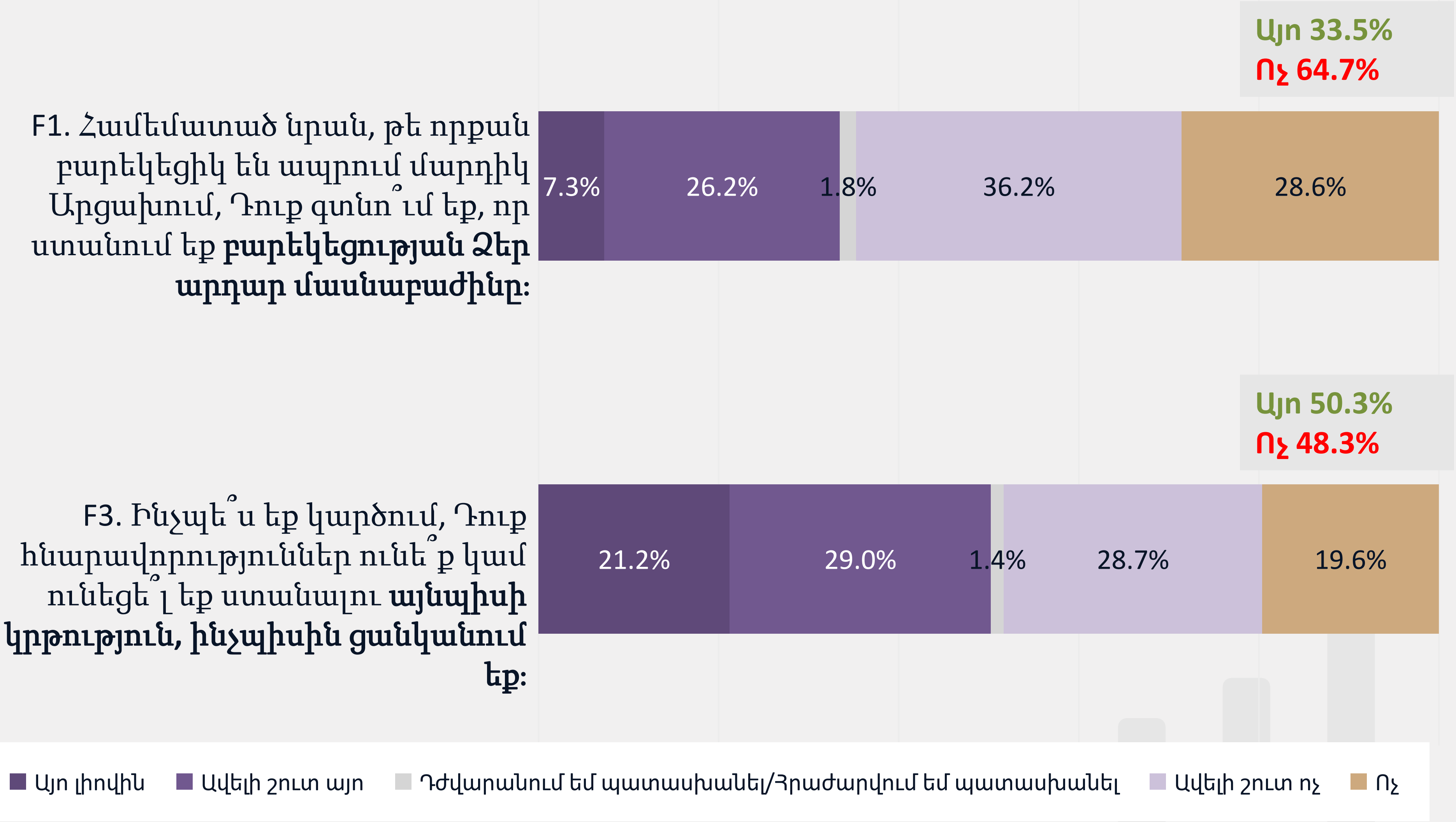

Բոլոր հարցվողները (858, 856)

Հարուստների և աղքատների միջև եկամուտների տարբերությունը անարդարացիորեն մեծ է:

F2. Ինչպե՞ս եք կարծում, Արցախում եկամուտների միջև տարբերությունները արդարացվա՞ծ են, անարդարացիորեն մե՞ծ են, թե՞ անարդարացիորեն փոքր:

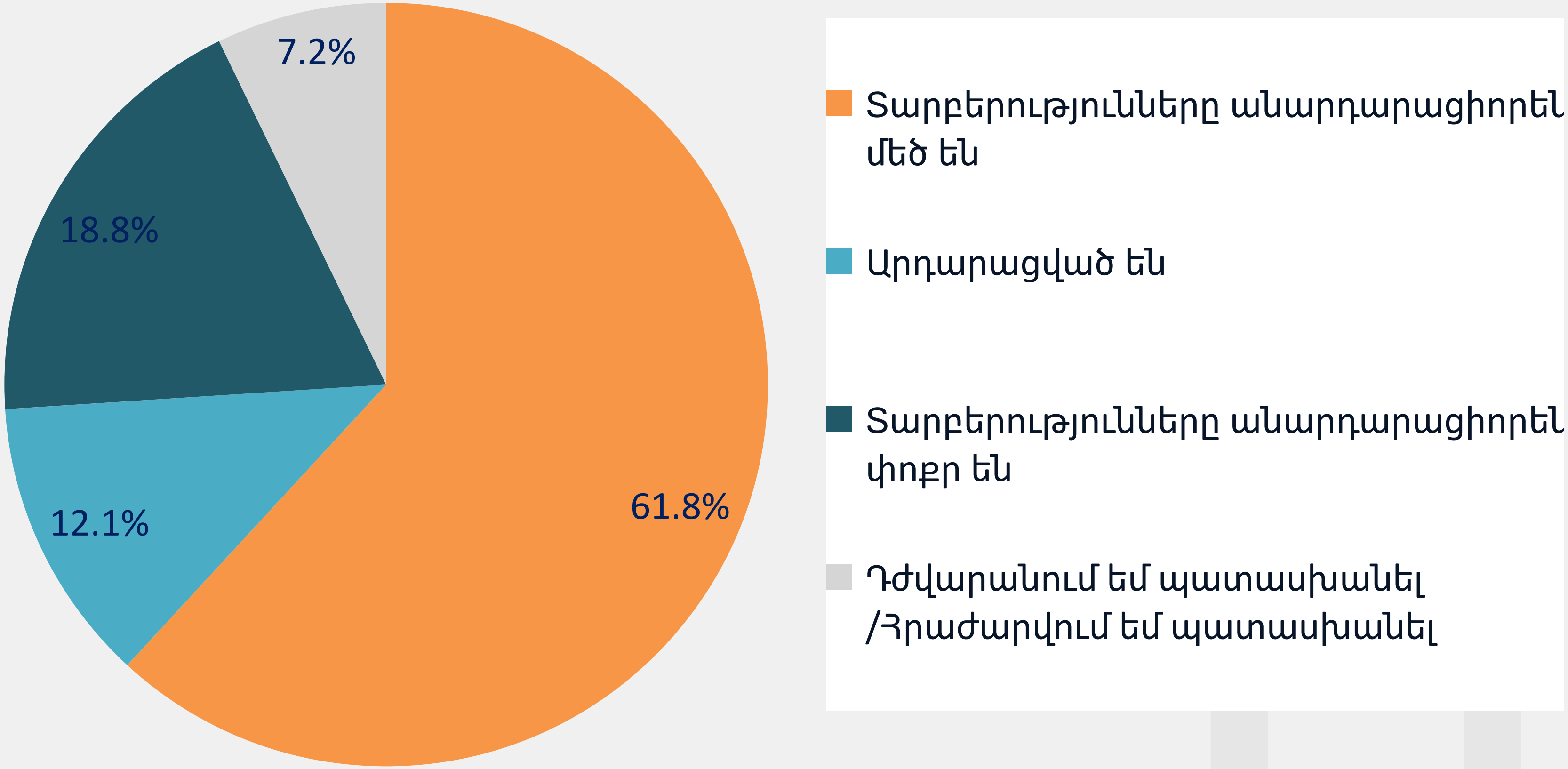

Բոլոր հարցվողները (857)

Մեծամասնությունը համաձայն չէ, որ բոլոր մարդիկ հավասար հնարավորություններ ունեն աշխատանք գտնելու բավարար ջանքեր գործադրելու դեպքում:

F4. Որքանո՞վ եք համաձայն հետևյալ պնդման հետ. *Արցախում բոլոր մարդիկ հավասար հնարավորություններ ունեն աշխատանք գտնելու բավարար ջանքեր գործադրելու դեպքում:*

Համաձայն եմ 22.2%
Համաձայն չեմ 59.6%

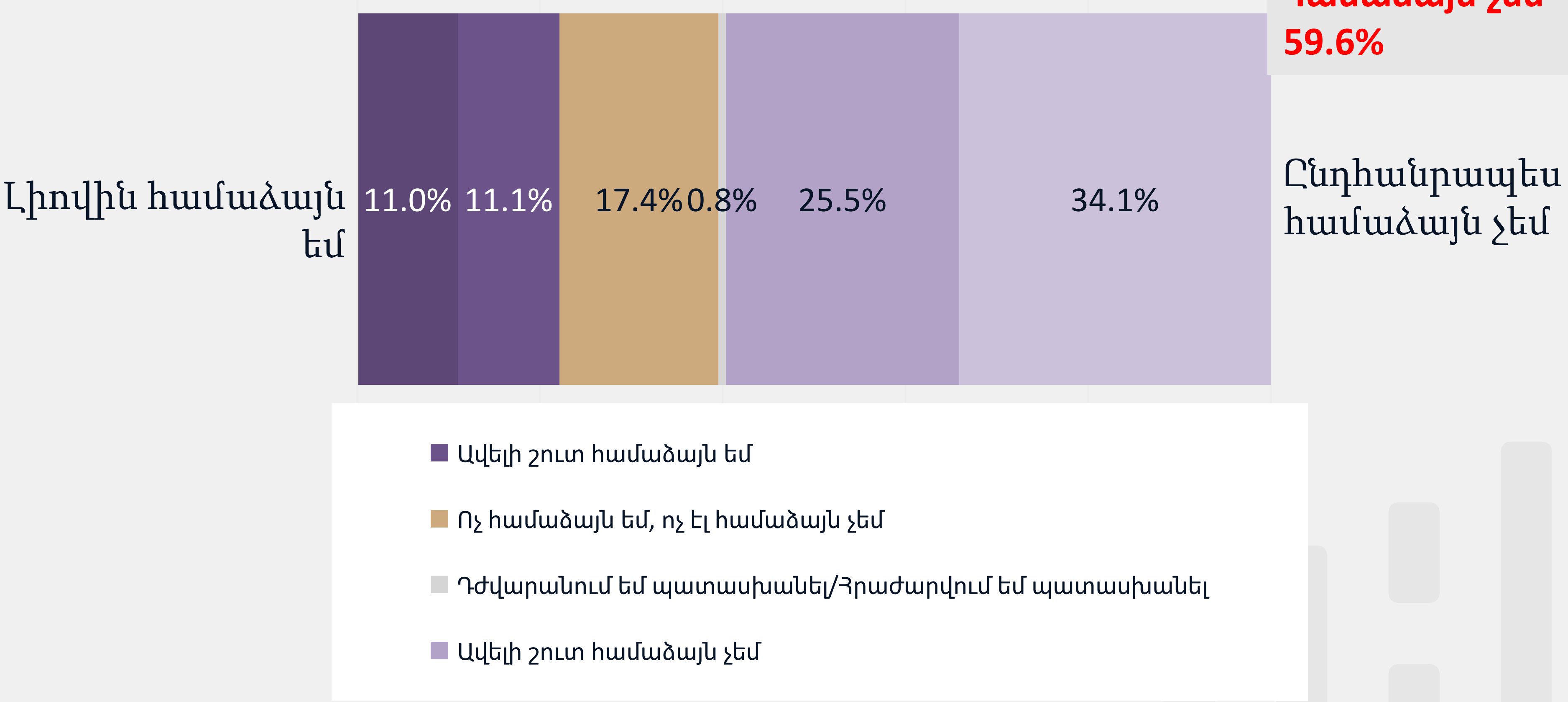

Բոլոր հարցվողները (868)

Հասարակությունն արդար է, եթե ջանասիրաբար աշխատողներն ավելի մեծ գումար են վաստակում: Գրեթե նույնքան հարցվողներ համարում են, որ ավելի արդար է այն հասարակությունը, որը հոգ է տանում աղքատների և կարիքավորների մասին:

F9. Այժմ ես կկարդամ արդար հասարակությունների չորս նկարագիր. Կարո՞ղ եք ինձ ասել՝ որն է Ձեզ համար ամենահարազատը:
Հասարակությունը արդար է, եթե…

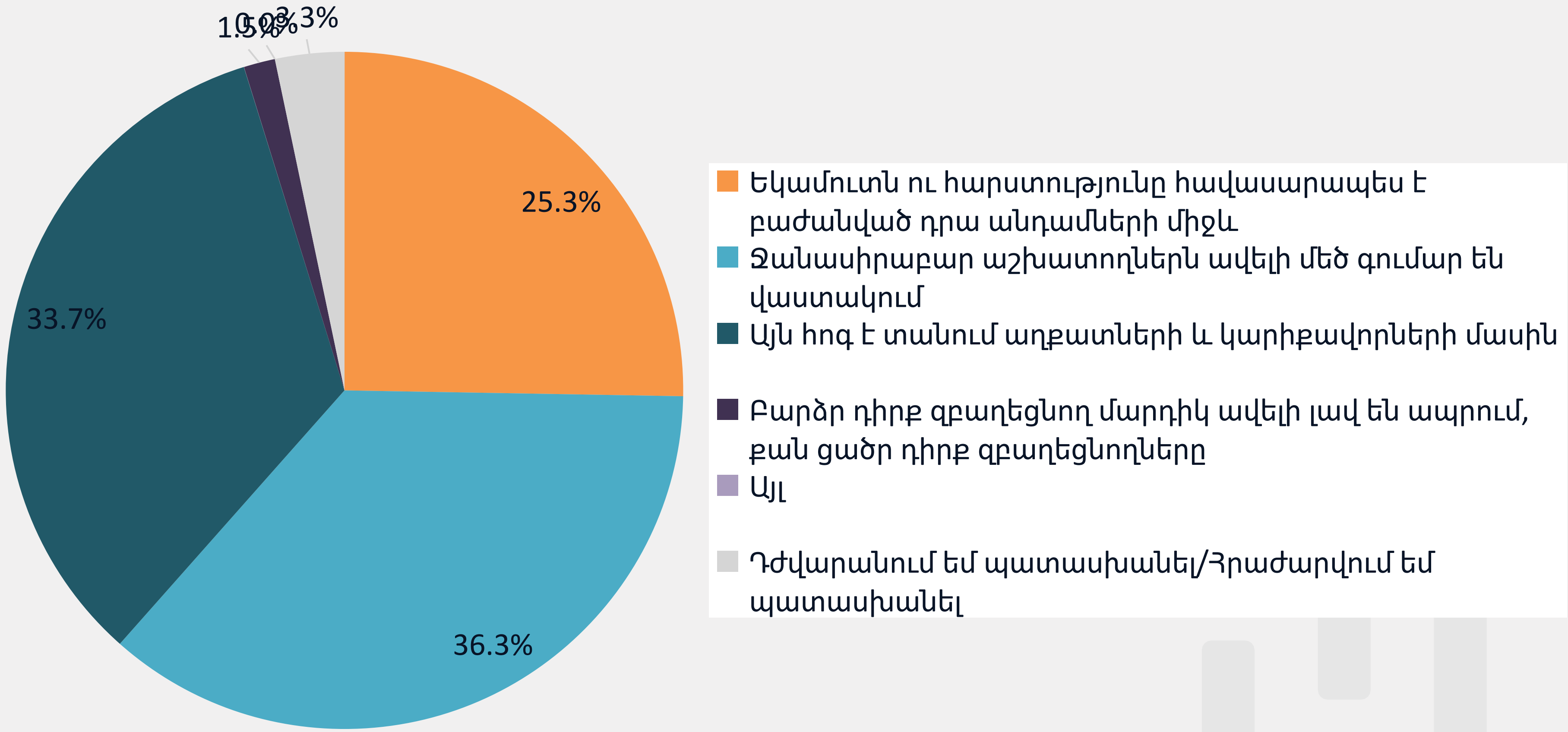

Բոլոր հարցվողները (851)

Մեծամասնությունը տեսնում է մասնագիտական կարողությունները և կրթությունը որպես աշխատանքում առաջ գնալու համար հիմնական գործոններ: Երրորդ տեղում բարեկամների օգնությունն է:

F10. Հիմա կներկայացնեմ գործոնների ցուցակ, որոնք սովորաբար կարևոր են համարվում աշխատանքում առաջ գնալու համար: Խնդրում եմ ընտրեք երկուսը, որոնք ամենակարևորն եք համարում:
Իսկ ո՞րը կհամարեք նվազագույն կարևորություն ունեցող:

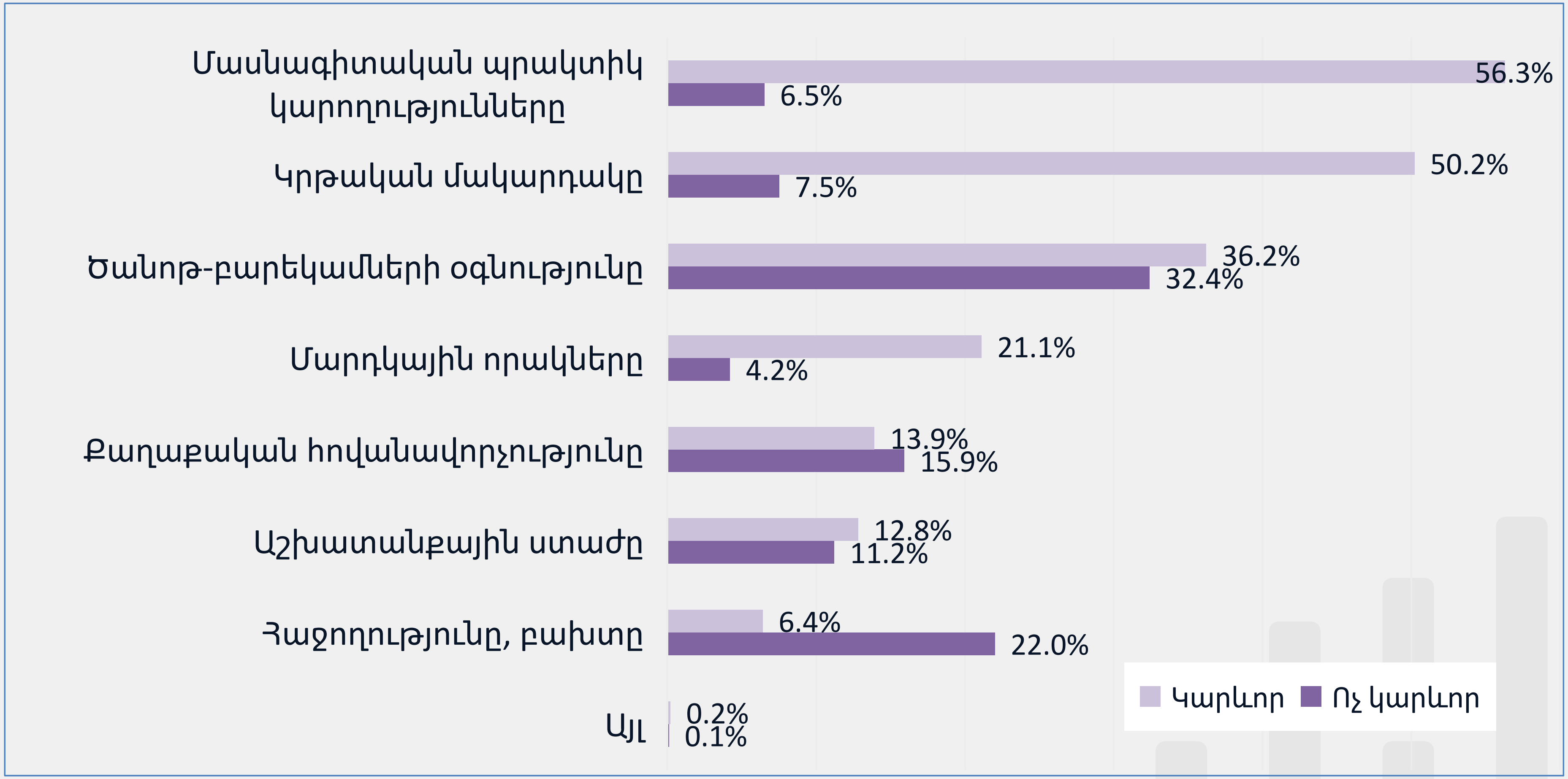

Բոլոր հարցվողները (839, 693)

Արցախի ժողովուրդը Արցախի նոր կառավարությունից սպասում է անվտանգություն և արդարություն:

G9. Ո՞ր ուղղությամբ եք ակնկալում լավ արդյունքներ տեսնել նոր կառավարության գործունեությունից:

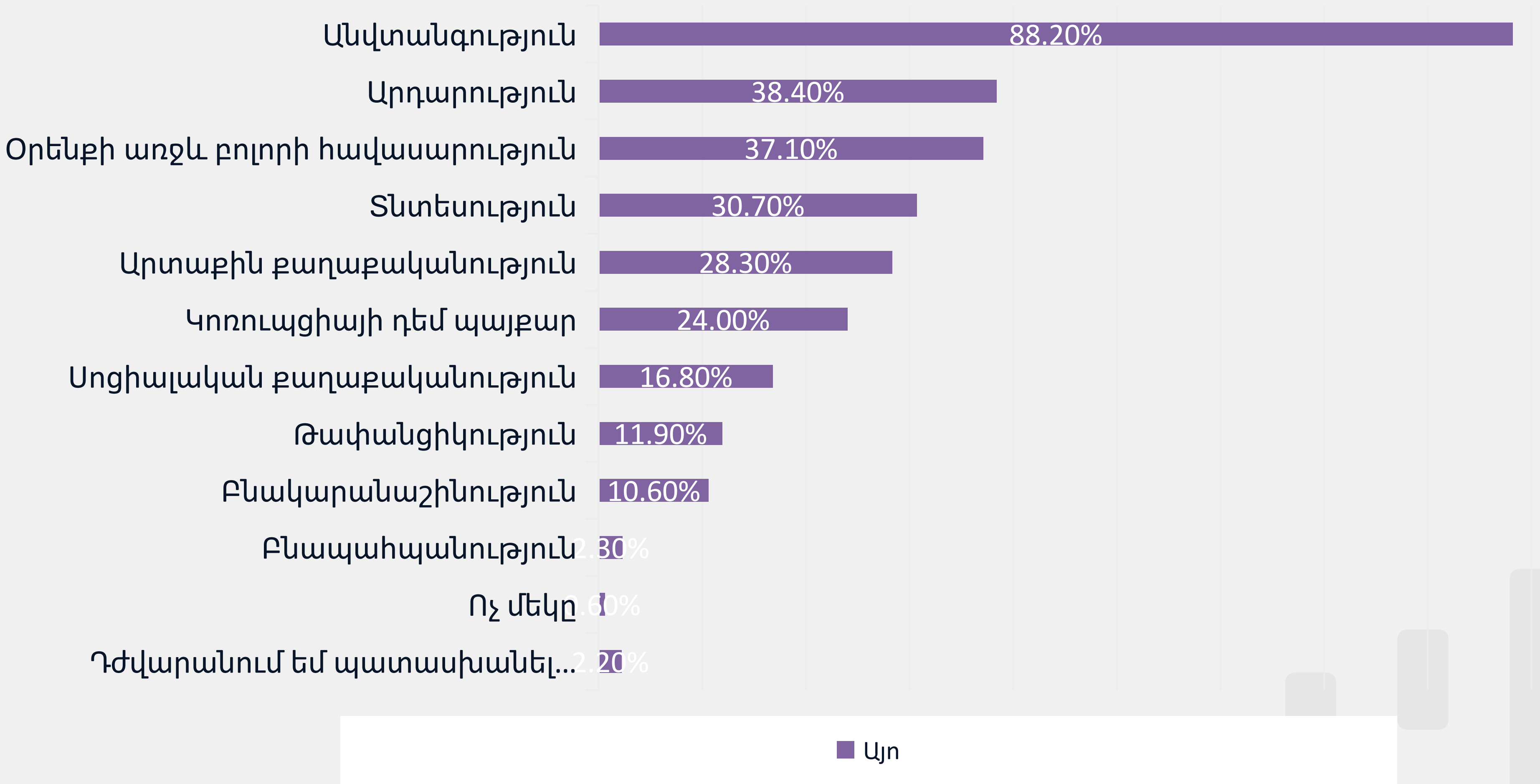

Բոլոր հարցվողները (850, 857, 851, 850, 844, 843, 85)

- Շատերը չեն տեսնում Արցախի հասարակության մեջ ռեսուրսների արդար բաշխում;
- Արդարությունն ու հավասարությունը բնակիչների հիմնական սպասելիքներն են անվտանգության ապահովումից հետո:

Highgate
Consultancy

Անվտանգություն

Արցախի բանակը և ՌԴ խաղաղապահները Արցախի անվտանգության հիմնական երաշխավորներն են: Արևմտյան երկրներն ու Հայաստանը որպես երաշխավոր չեն դիտարկվում, չնայած որ հունվարին նրանց ցուցանիշներն աճել են:

F5. Ձեր կարծիքով, նշվածները դեր խաղու՞մ են Արցախի անվտանգության ապահովման գործում:

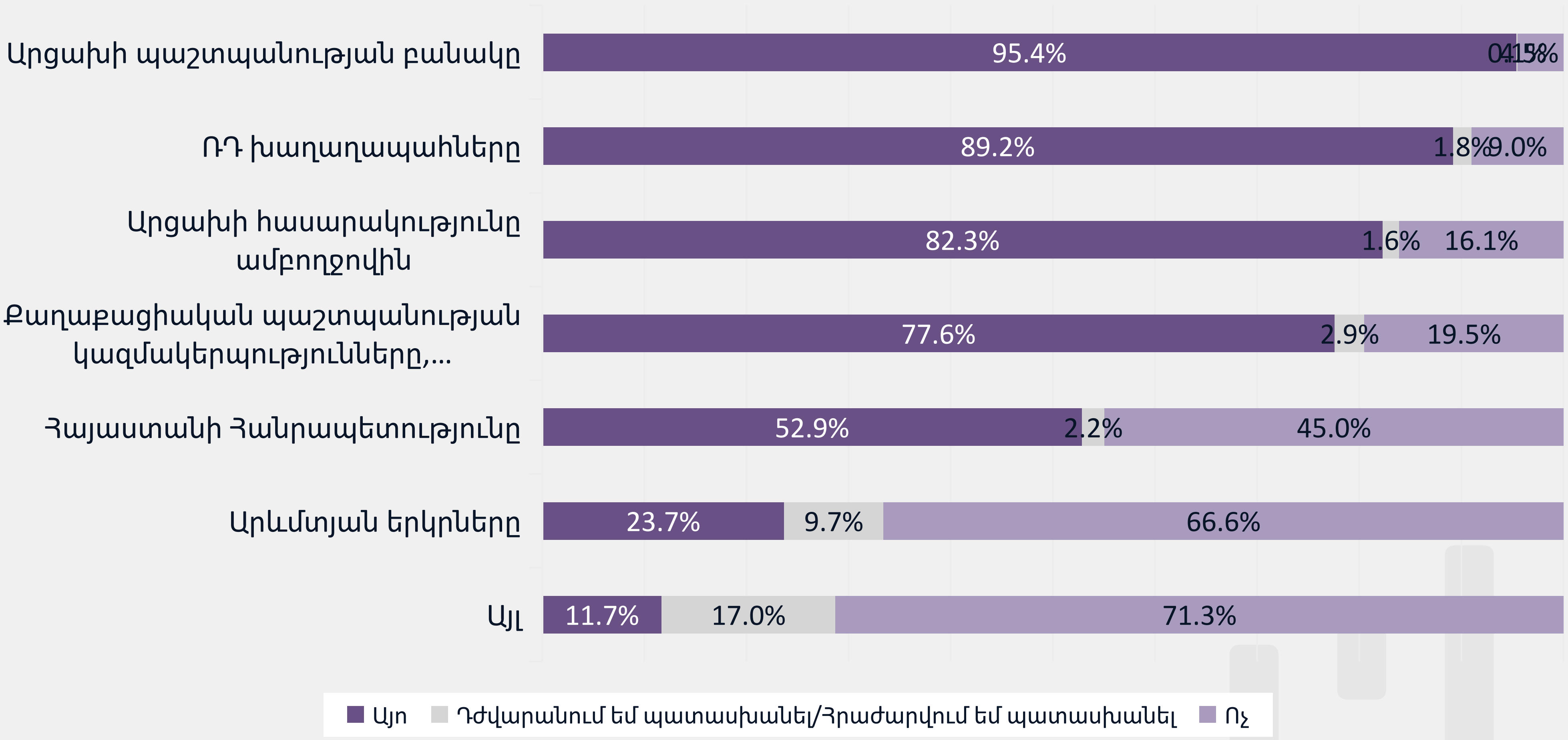

Բոլոր հարցվողները (850, 857, 851, 850, 844, 843, 85)

Նմանապես, Արցախի պաշտպանության բանակի արդյունավետությունը շատ բարձր է գնահատվում՝ ավելի բարձր, քան խաղաղապահների արդյունավետությունը:

F6. Իսկ ինչպե՞ս կգնահատեիք՝ ինչքան արդյունավետ են այդ մարմինները Արցախի անվտանգությունն ապահովելու գործում:

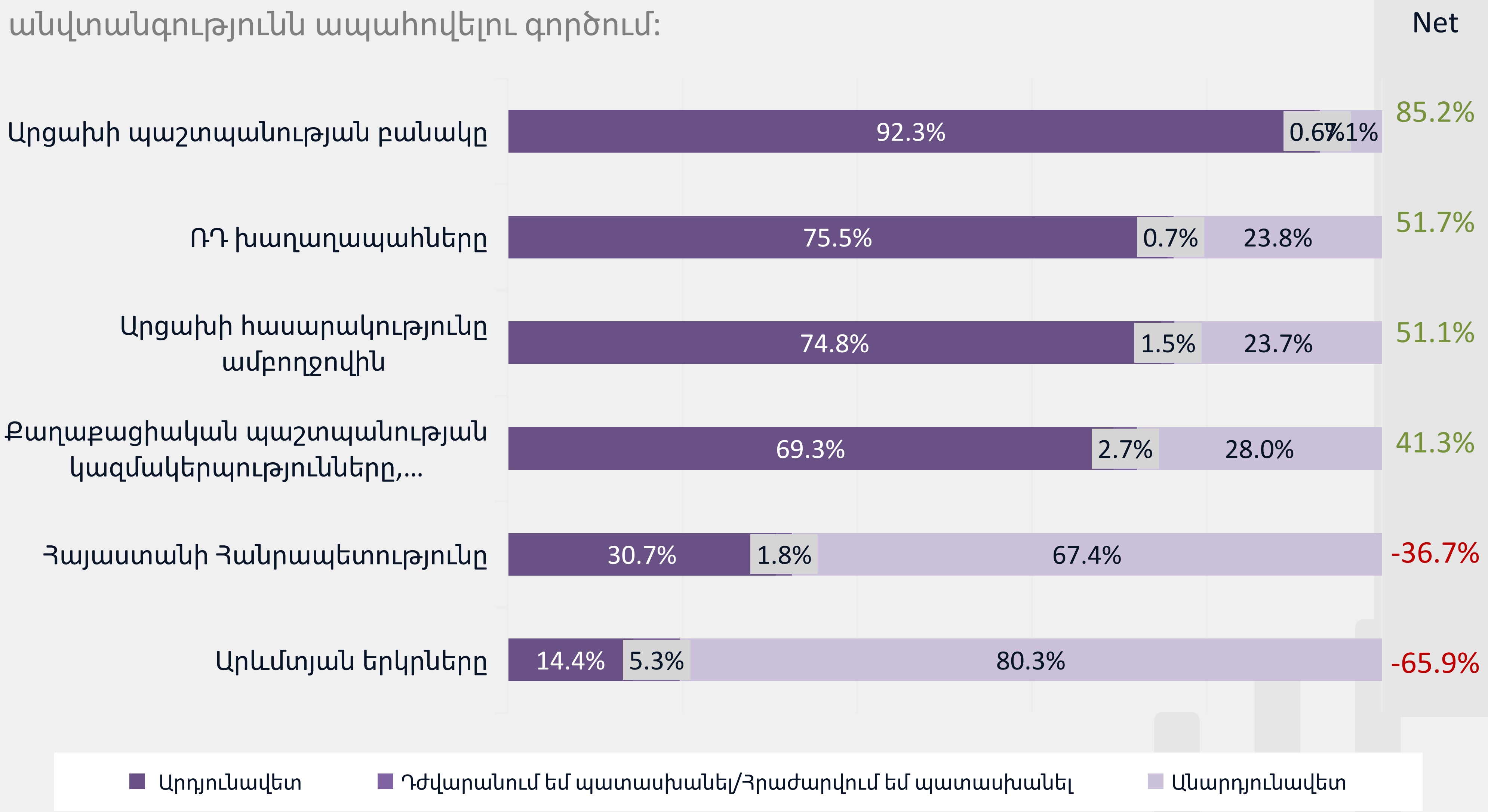

Բոլոր հարցվողները (858, 860, 858, 850, 854, 845)

Անկախությունը հակամարտության լուծման նախընտրելի ձևն է: Ռուսաստանին միանալը՝ երկրորդ նախընտրելի տարբերակը:

F7. Արցախյան հակամարտության լուծման հետևյալ տարբերակներից որի՞ հետ եք Դուք համաձայն:

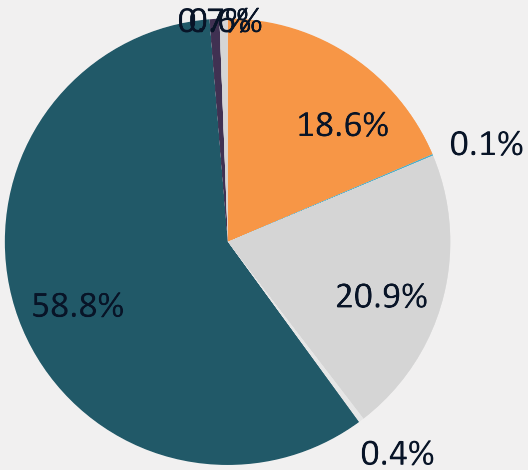

Հայաստանի հետ միացում. Ինքնավարության ձեռքբերում Ադրբեջանի կազմում. Ռուսաստանի հետ միացում - 39.6%

Все респонденты (869)

F8. Եթե բացառենք ներկա իրավիճակի պահպանման և անկախության միջազգային ճանաչման տարբերակները, ապա Արցախյան հակամարտության լուծման հետևյալ տարբերակներից որի՞ հետ եք Դուք համաձայն:

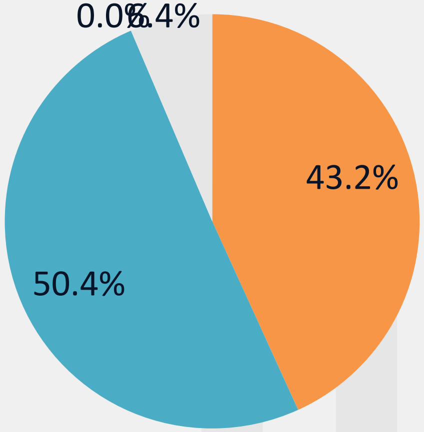

Բոլոր հարցվողները (518)

Highgate
Consultancy

Վստահություն

Արցախցիները կարծում են, որ մարդկանց չարժե վստահել:

G1. G1.Հիմա ես կկարդամ երկու պնդումներ: Խնդրում ենք 1-10 բալանոց սանդղակով գնահատել՝ որ պնդմանն եք ավելի համաձայն: 1-ը նշանակում է, որ լիովին համաձայն եք առաջին պնդմանը, իսկ 10-ը՝ լիովին համաձայն եք երկրորդ պնդմանը.

Միջին - 7.94

Ընդհանուր 1-3: 13.0%
Ընդհանուր 4-7: 17.6%
Ընդհանուր 8-10: 68.0%

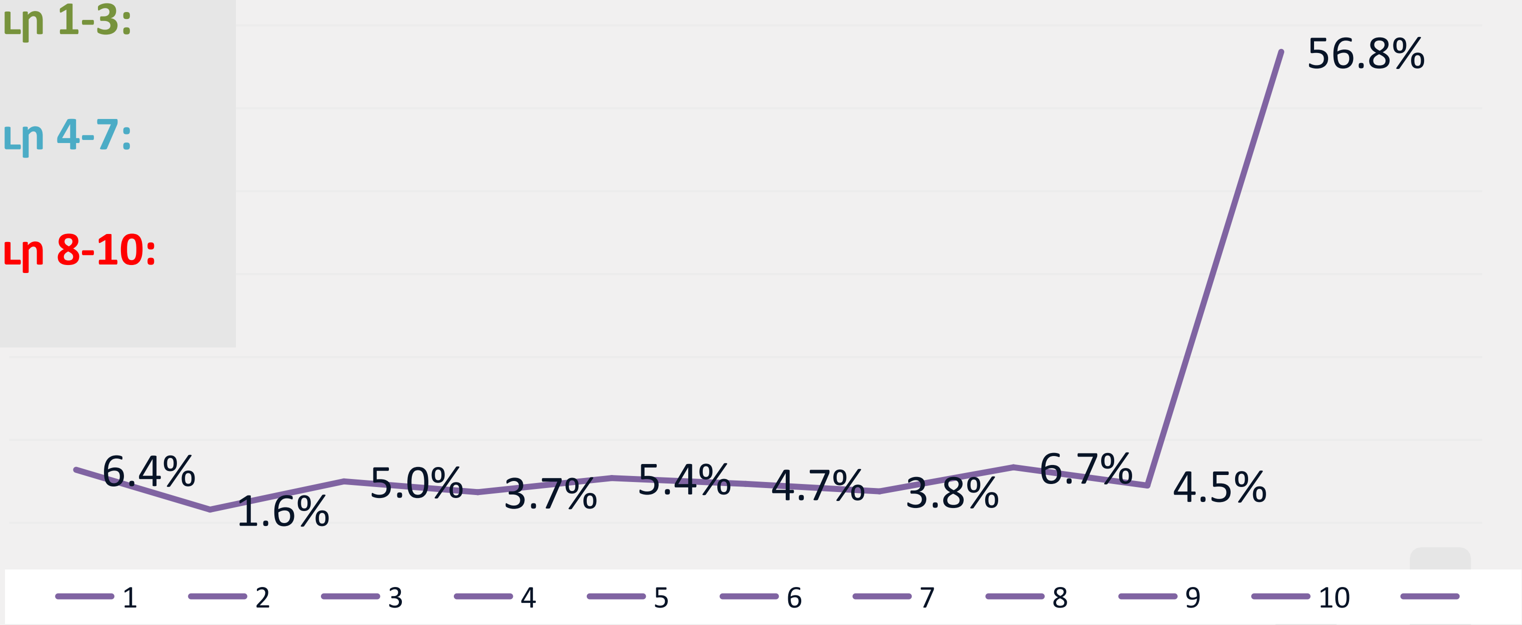

Մարդկանց մեծամասնությանը կարելի է վստահել

Մարդկանց հետ հարաբերակցվելիս պետք է միշտ զգուշավոր լինել

Բոլոր հարցվողները (789)

Ընտանիքի անդամները և ընկերները միշտ ազնիվ են: Կառավարության ներկայացուցիչները, դատավորներն ու ոստիկանները՝ շատ ավելի հազվադեպ:

G2. Ըստ Ձեզ որքա՞ն հաճախ են նշված խմբերը ազնիվ և ճշմարիտ խոսում:

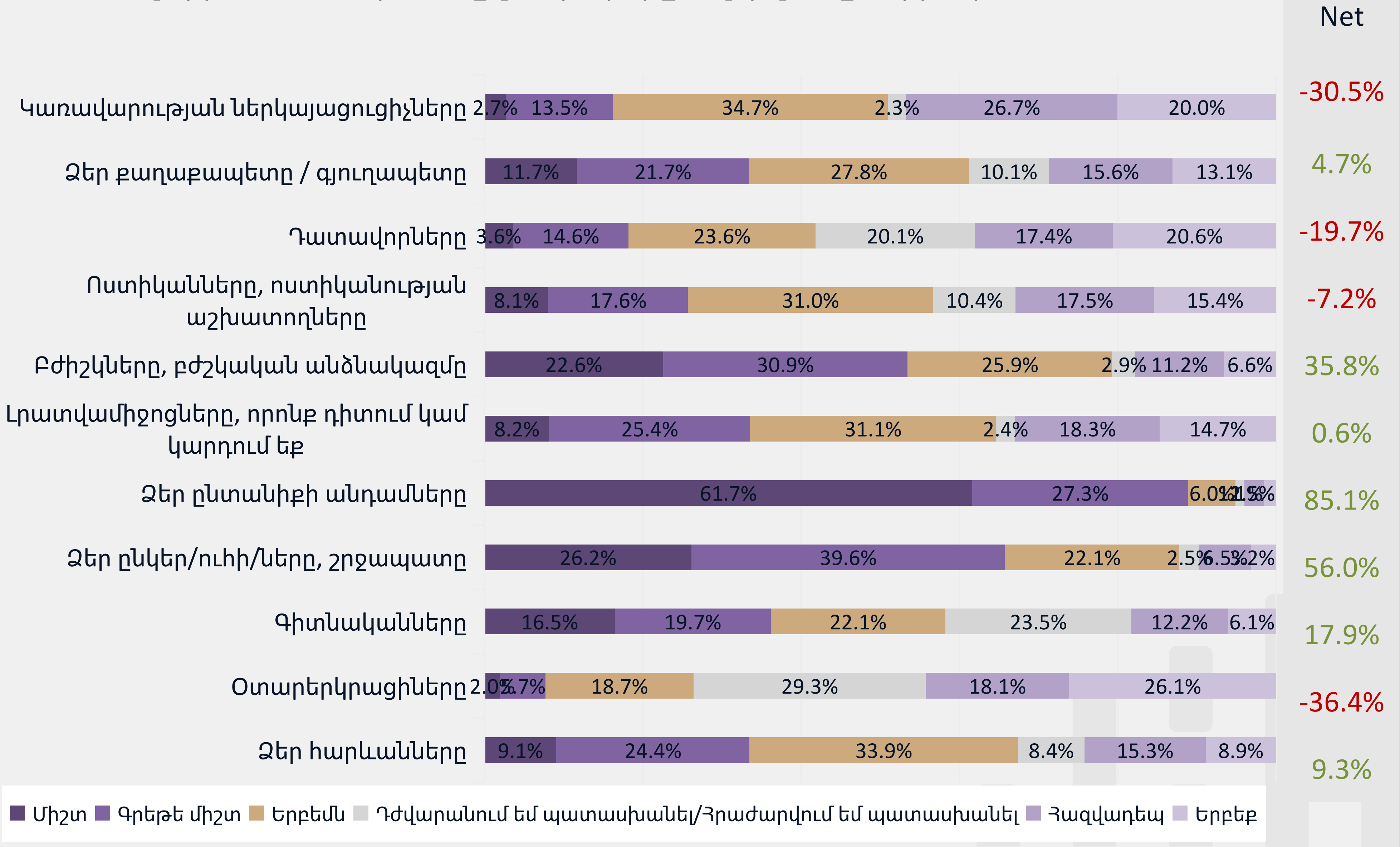

Բոլոր հարցվողները (863, 861, 858, 859, 857, 856, 861, 860, 854, 849, 839)

Քաղաքական և հասարակական գործիչներից ամենաշատը վստահում են Դավիթ Բաբայանին և Ռուբեն Վարդանյանին:

G3. Որքանո՞վ եք Դուք անձամբ ընդհանուր առմամբ վստահում հետևյալ գործիչներին:

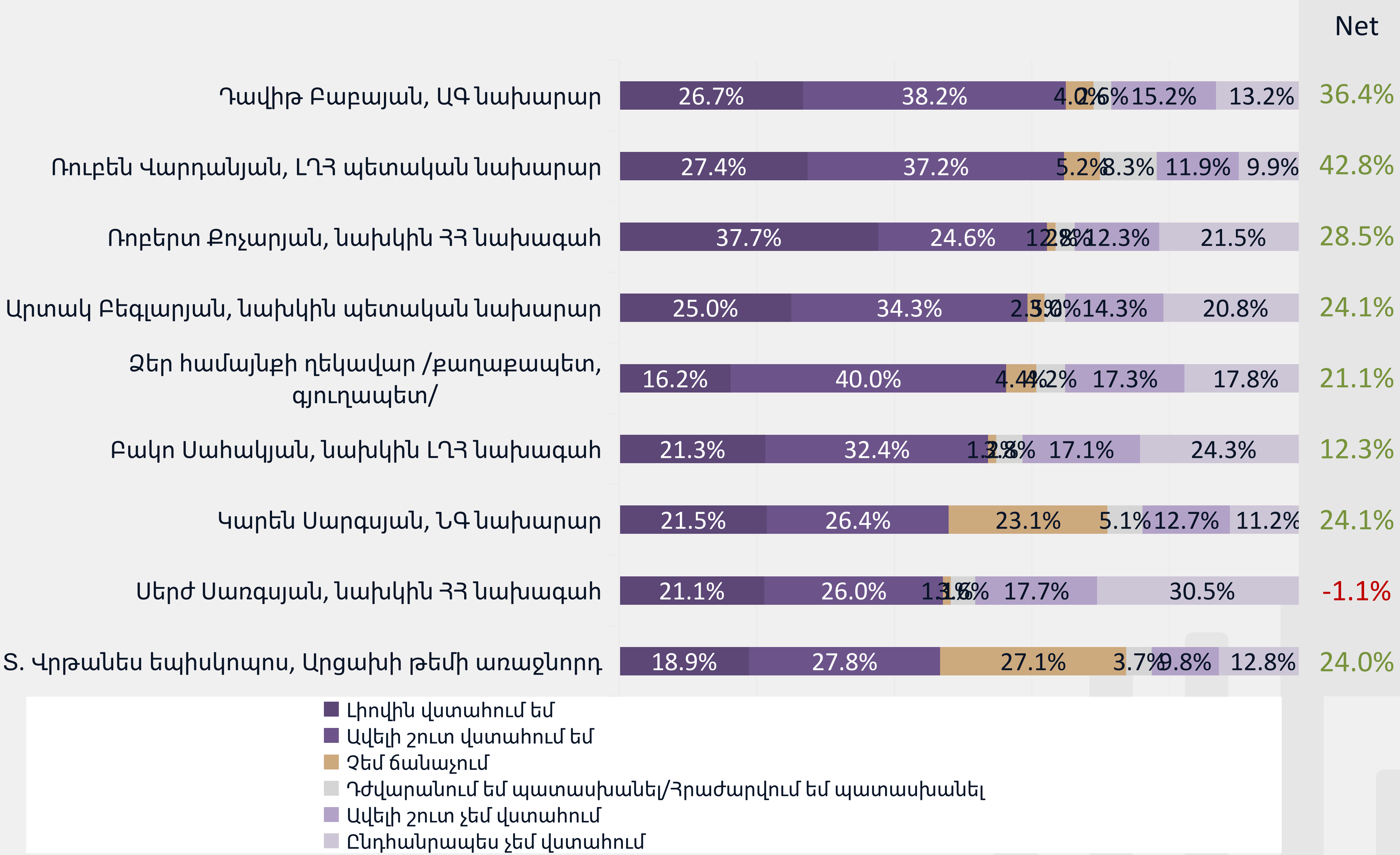

Բոլոր հարցվողները (867, 866, 864, 864, 864, 862, 862, 865, 865)

Վստահություն անհատների նկատմամբ

G3. Որքանո՞վ եք Դուք անձամբ ընդհանուր առմամբ վստահում հետևյալ գործիչներին:

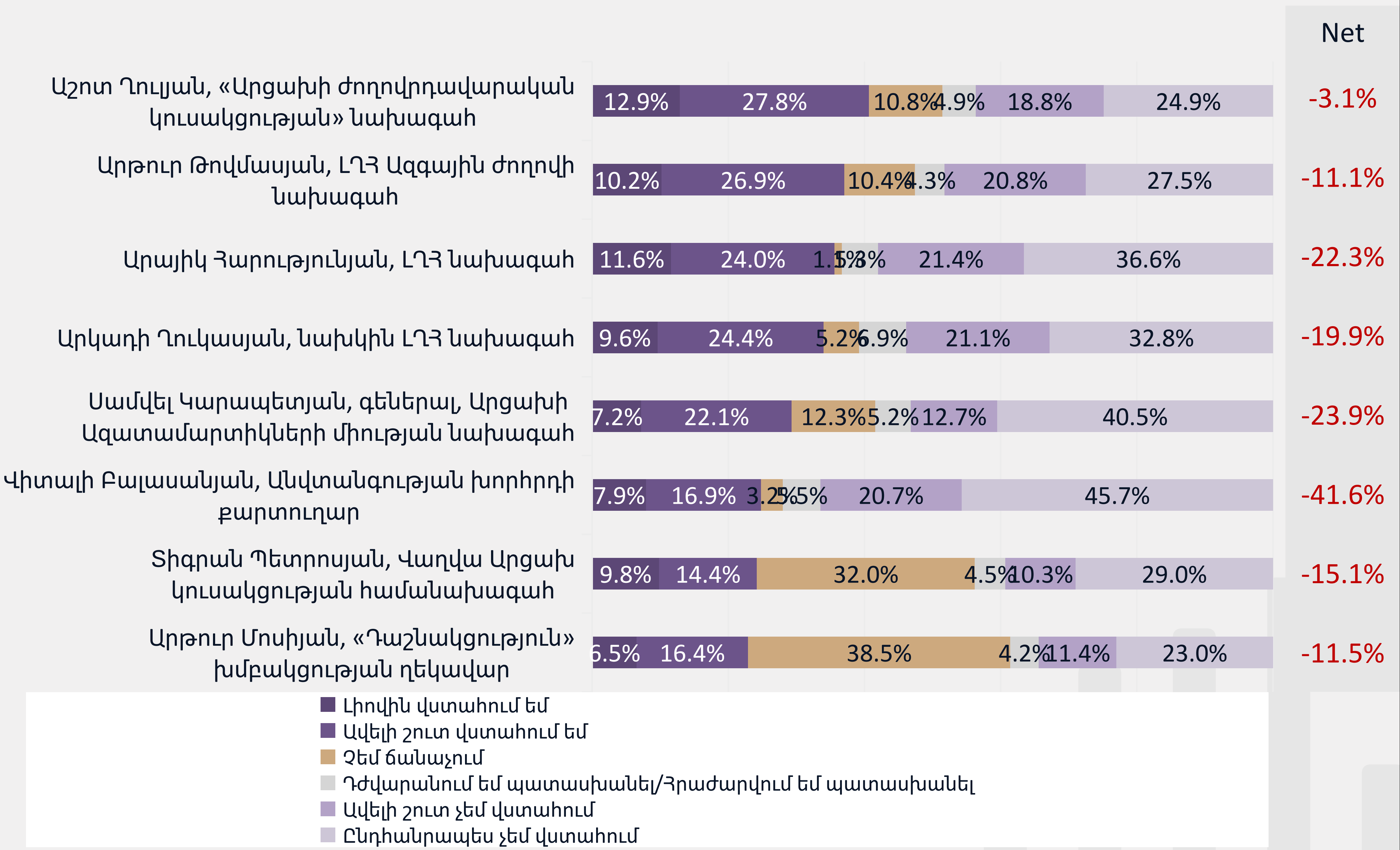

Բոլոր հարցվողները (862, 865, 864, 867, 867, 864, 867, 864, 862)

G3. Որքանո՞վ եք Դուք անձամբ ընդհանուր առմամբ վստահում հետևյալ գործիչներին:

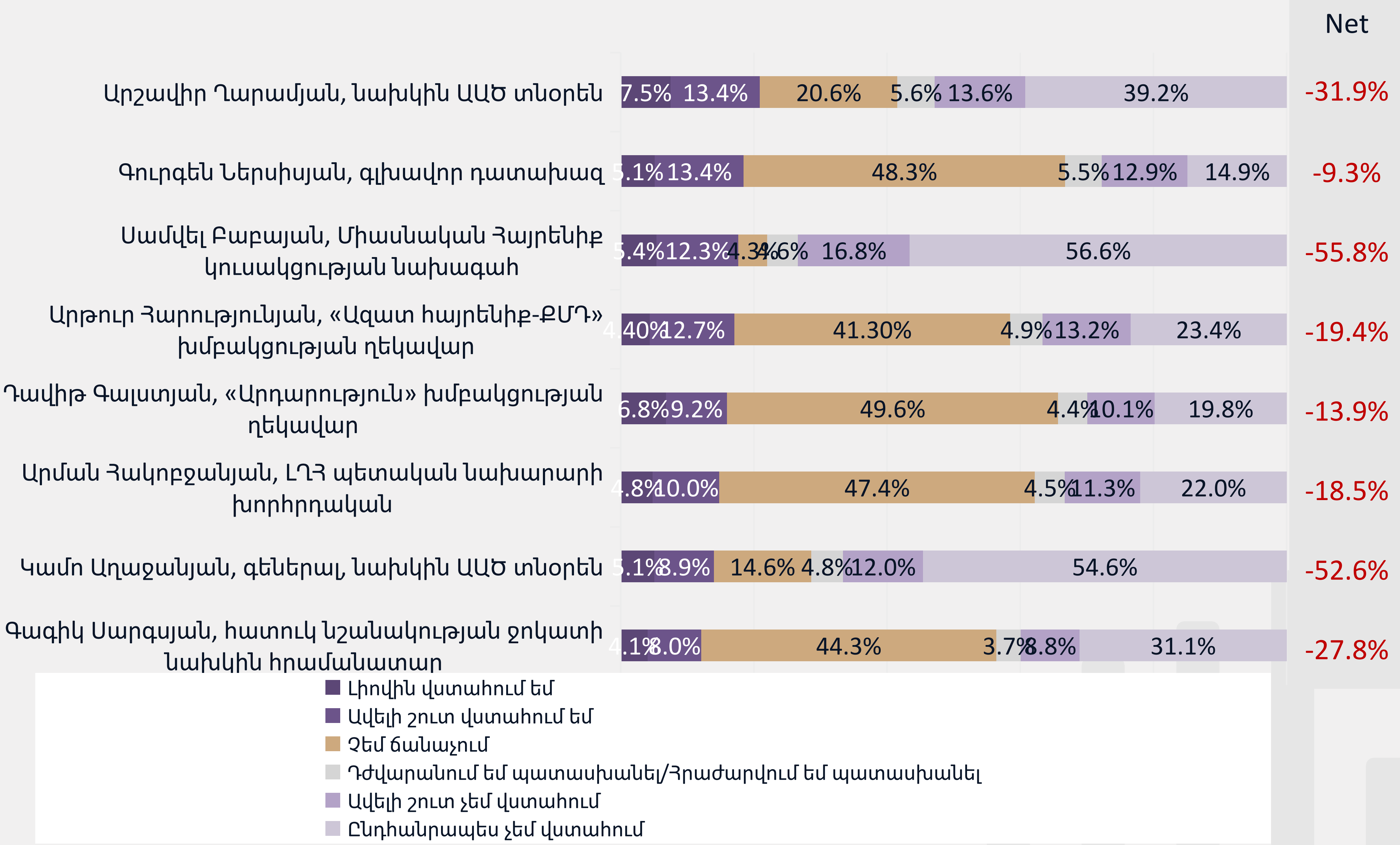

Բոլոր հարցվողները (863, 852, 817, 865, 860, 864, 863, 863)

Նախագահական կառավարման մոդել

G4. Ձեր կարծիքով պետական կառավարման մոդելներից ո՞րն է նախընտրելի Արցախում:

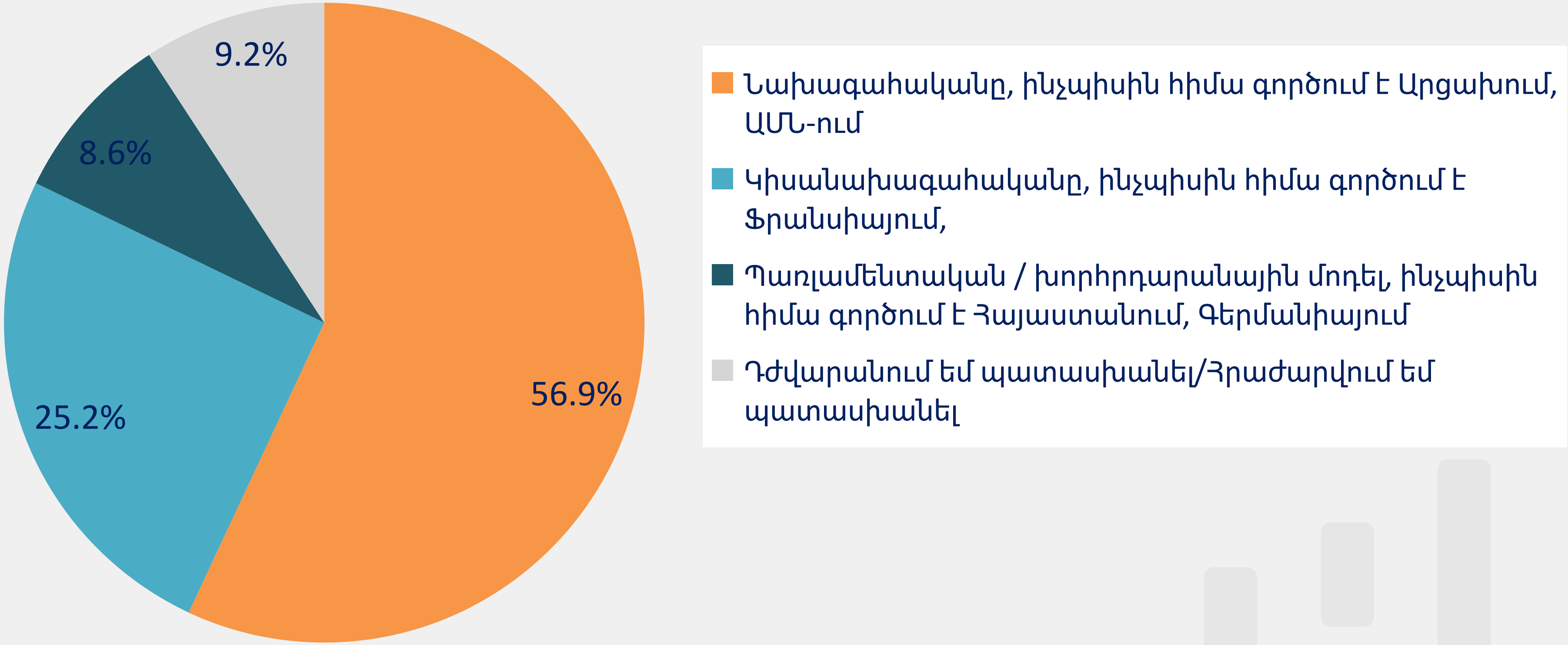

Բոլոր հարցվողները (863)

Մեծամասնությունը ողջունում է Վարդանյանի՝ պետական նախարարի պաշտոնին նշանակվելը:

G7/G8. Ինչպե՞ս եք վերաբերվում հետևյալ իրադարձություններին:

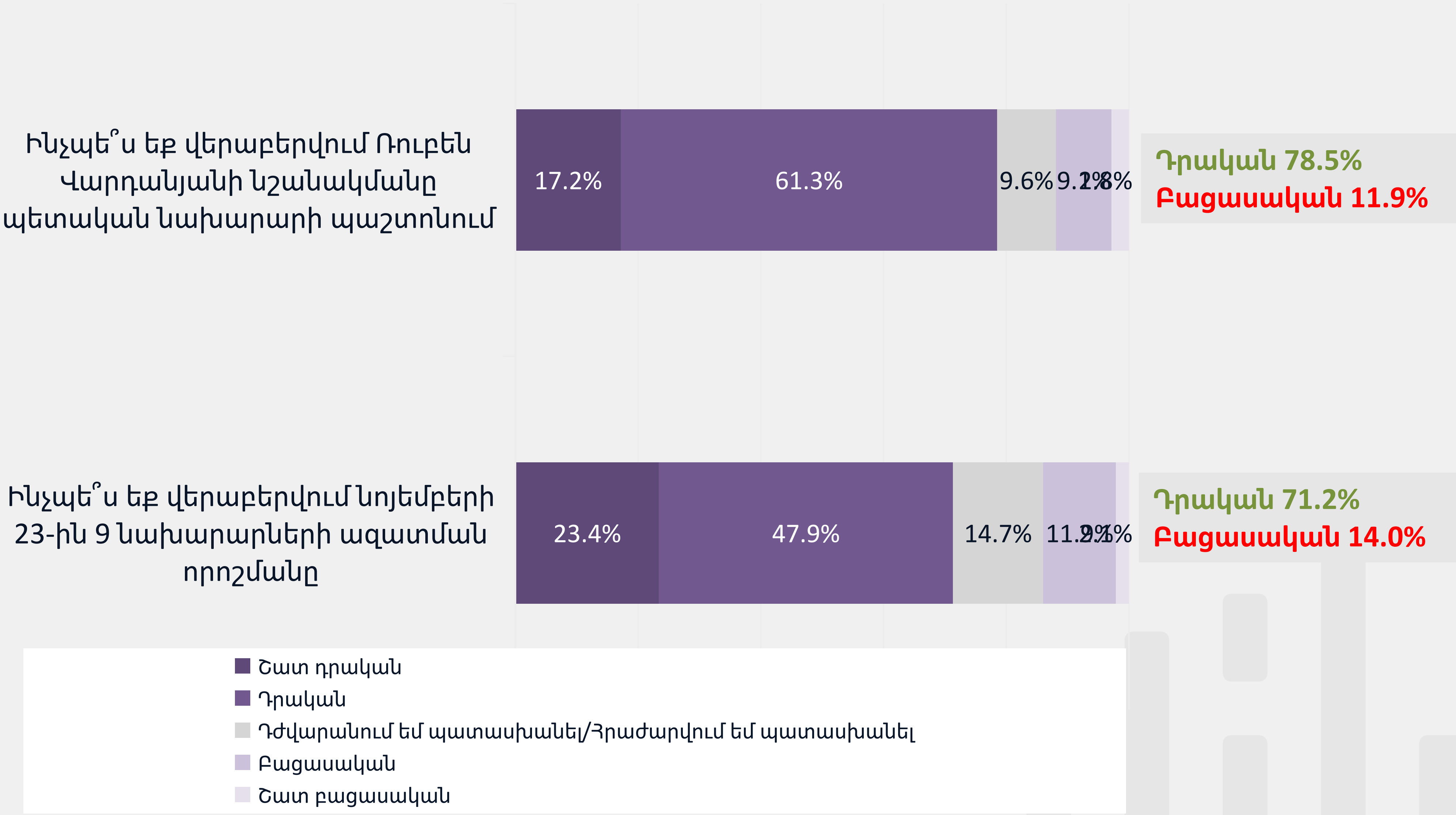

Բոլոր հարցվողները (853, 818, 866, 863)

Շնորհակալություն

Highgate
Consultancy

gyuzalyan@highgate-consult.com